

EXPEDICE

Banáť

RUMUNSKO | UKRAJINA | BULHARSKO

BANÁTE, AHOJ!

Před několika lety jsme se rozhodli k bláznivému kroku, že koupíme domeček v Rumunsku. Předcházela tomu Štěpánova návštěva českých vesnic v Banátu, odkud odjíždí nejen s vědomím, že se sem brzy vrátí, ale také s kontaktem na místního rodáka – tehdy 18letého Tibiho. Věci poté nabírají rychlý spád. Štěpán po návratu do Čech představuje Banát Honzovi a prohlíží si domek, který Tibi ve vesnici objevil na prodej. Super – to je on. Rodiče se slovy: "Ale my Vám ty peníze šetřili na bydlení v Čechách," kroutí hlavou, ale rozhodnutí Štěpána a Honzy nemění. Peníze už míří k Tibimu a ten kupuje vytužený domeček. Máme ho a v únoru 2009 se jedeme podívat, jak vlastně vypadá v realu. Honza poprvé potkává Tibiho, a protože je všude sníh, nedá se dělat nic jiného než tmelit kolektiv. Stmeleno. :) Květen 2009 je již ve znamení rekonstrukce. Opravou domku to však nekončí. Žízeň a pauzy při práci si žádají své – proměnu staré stodoly ve stylovou hospodu. Jméno bylo jasné již od začátku, bude to „U Medvěda“. Máme penzion, máme hospodu, máme první turisty a máme také pocit, že tohle není všechno. Seznamujeme se s Fikem z Člověka v tísni a každým dalším dnem si více a více uvědomujeme, kde to vlastně jsme. V Banátu přeci. :)

V dalším roce spouštíme expediční školní program. Za zasláné zálohy rychle připravujeme kempy, sociálky, bazénky, kupujeme první terénní Aro, prostě věci, které jsme expedicím na schůzkách slíbili. Putování přírodou, vyhlídky, salaše, širáky... a lidem se to kupodivu líbí a my najednou počítáme s tím, s čím jsme vůbec na začátku nepočítali. Každým rokem se nám daří zaměstnávat nebo nechat přivydělat přes sezónu čím dál více lidí, a splňujeme tak jeden z hlavních cílů – a to je pomoc našim krajanům. Postupně přidáváme další cíle – expedice po celém Rumunsku nebo Ukrajině. Naším základním bodem však je i nadále Banát a naše vesnice Eibental. Proto se pouštíme do přípravy banátského festivalu. Dábelský plán pozvat dvacet pět českých kapel, všechno připravit a poté se modlit, aby dorazili návštěvníci, a manko tak bylo co nejmenší. První rok pět set návštěvníků, další roky o stovku/y více. Divokej Bill, Wahnouti, Mňága, Redl, Už jsme doma. Vůbec nevíme jak, ale máme festival, máme ho v Banátu, v Rumunsku! :)

Jak tahle kárka pojede dál, ukáže čas. Stejně jako fakt, jestli krajané v tomto kraji zůstanou, nebo odejdou zpět do své domoviny. Známe ale ten hřejivý pocit, že v Banátu se cítíme jako doma, s čímž odjíždí každý návštěvník tohoto kraje.

HISTORIE OSIDLOVÁNÍ BANÁTU

PRVNÍ VLNA VYSTĚHOVALCŮ A ZALOŽENÍ PRVNÍCH ČESKÝCH OSAD V BANÁTU

V roce 1718 po rakousko-turecké válce a po uzavření míru v Požarevaci byly oblasti Oltenie a Banátu přiděleny Rakousku. Banát byl rakouskou hraniční provincií, zvanou Militarygränze – Vojenská hranice. Ta byla spravována vojenským guvernérem, který sídlil v Temešváru. Od roku 1778 dočasně připadl tento bohatý kraj Uhersku. Poněvadž to byla hraniční provincie, začala v této oblasti masivní kolonizace.

První rakouský guvernéř, generál hrabě Florimund de Mercy, spravující Vojenskou hranici v letech 1717–1734, začal se svolením císaře Karla VI. toto území osazovat Němci z jižního Německa, z Falce a Saska. Přistěhovalci byli usazováni v banátské rovině, ale nejjihnější hornatá část Banátu mezi Dunajem a Nerou zůstala až do roku 1823 stále liduprázdnou divočinou. V níže položených místech a údolích obou řek bylo několik srbských a rumunských vesnic. Zalidnění tohoto kraje bylo strategickou i hospodářskou nutností. Generál Schneller, tehdejší guvernéř, dostal za úkol usadit tam kolonisty, vybudovat pohraniční pevnůstky „kordony“, stavět cesty a silnice. Ale Němci se do těchto pustin stěhovat nechťeli.

Na počátku 18. století žil v Oravici boháč Magyaryl (Maďarli), podnikatel se dřevem. Tento člověk najal od vlády ohromné lesy za minimální cenu. Vykácené dřevo drazě prodával a uvolněnou půdu odevzdával zpět vládě.

Tato místa byla však liduprázdná, neobydlená, plná divoké zvěře. Nebylo kde najmout dřevaře, dělníky k sekání a kácení těchto pralesů a k vyvážení dřeva. Magyaryl tedy poslal do Čech několik nesvědomitých, ale dobře placených agentů, aby sem přilákali lidi. Podmínky v objednaných kontraktech byly dost vábné. Lidu byly zaručovány slušné výdělky, dříví zdarma na vystavění domů a dvě jitra pole, na kterých bude každý sám hospodařit. Díky tomu se agentům podařilo najmout nadbytek lidí. Roku 1823 se z Čech na cestu do „zaslíbené země“ vydali první vystěhovalci. Pocházeli z plzeňského a klatského okolí a byli to většinou dělníci z hor, dřevaři, truhláři, tesaři a kováři, kteří ve své vlasti žili bídne.

Z každého okresu se vždy sjela výprava do jednoho místa a dále se cestovalo povozy a pěšky. Všechno domácí a polní nářadí bylo naloženo na velké vozy pokryté rohožemi a tažené voly. Stěhovala se celá rodina, děti i starci. Jelo se přes Budějovice na Vídeň a pak dolů uherskými pustami. Cesta trvala přes dva měsíce. Mnoho jich již cestou zahynulo, deště, nemoci a hlad je krutě pronásledovaly. Ale vše trpělivě snášeli, protože byli plni naděje na lepší život. Trpce se však přesvědčili, že skutečnost byla jiná.

První dvě skupiny vystěhovalců (52 rodin), které přišly z Čech, usadil Magyary v dlouhém údolí podle malého potůčku. Místo se nazývalo Elisabetfelda (dnes se říká Lizabeta). Vystěhovalci byli zavedeni do lesnatých kopců, kde si napřed museli vykácet les, dříví odvézt majiteli, pařezy vyvrátit a teprve potom obdělávat půdu. Třetí skupina přistěhovalců, která dorazila r. 1825 a usadila se asi půl hodiny dále od Lizabety, východně přes kopec, čítala 28 rodin. Tato kolonie byla nazvána Svatá Helena. Magyary měl totiž dvě dcery, Helenu a Elisabetu, a právě podle nich nazval své kolonie.

DRUHÁ VLNA VYSTĚHOVALCŮ A ZALOŽENÍ DALŠÍCH ČESKÝCH OSAD

Uplnuly tři roky od příchodu Čechů a smlouva vojenské správy s Magyary byla u konce. Magyary zastavil káčení, přestal se o vystěhovalce starat a zmizel z kraje. V roce 1826 byli čeští obyvatelé přijati do vojenského svazku 14. hraničářského pluku v Požeženě. Za místa k pobytu jim byly vykážány původní kolonie Lizabeta a Svatá Helena.

Po vyzkoušení Čechů se Vojenská správa rozhodla sama kolonizovat ostatní kraje právě Čechy. Kolonizační úřady nabídly Čechům skvělé výhody: vystěhovalci mají být 10 roků osvobozeni od služby v zemské obraně, 10 let nebudou platit žádné daně, obdrží zdarma obilí k setí, dříví na stavby domků a každá rodina ještě 12 jiter půdy. Tyto podmínky zaslalo Dvorní velitelství guberniu do Čech, aby je dalo rozhlásit.

Přihlásilo se mnohem více rodin, než Vojenská správa potřebovala kolonizovat. Kvůli tomu museli mít pozdější vystěhovalci zvláštní přijímací list od velitelství 14. hraničářského pluku jako doklad, že mají v Banátu zaručeno místo.

Toto druhé stěhování Čechů do banátských hor nad Dunajem probíhalo v letech 1826–1830. Lidé přijížděli po Dunaji z Vídně do Baziaše nebo až do Staré Moldavy. Výpravy se sjížděly ve Vídni a když jich byl dostatečný počet, byly odvezeny po Dunaji.

Ze Staré Moldavy cestovaly jednotlivé transporty – povozy do příkázaných míst. Jedna část vystěhovalců byla usazena na kopcích zvaných Poiana-Gernik, asi 20 km od Moldavy. Druzí jeli údolím řeky Nery na severovýchod do hor nad rumunskou obcí Dalbošec, kde byla založena česká kolonie Rovensko, a dále ještě po silnici přes Bozovič k Jablanici, kde založili Šumici. Jiné transporty byly řízeny podle Dunaje přes Berzásku až k Oršavě. Zde byly založeny kolonie Bígr a Eibentál. Kolonizační úřady již měly vyhlédnuty osídlovací místa pro kolonisty a připraveny dřevěné domy, takže lidé se mohli hned ubytovat.

Podle Czoernigovy „Ethnografie der östereichischen Monarchie“, vydané r. 1857 ředitelstvím pro administrativní statistiku, bylo v tomto kraji založeno v letech 1826–1830 dvanáct českých osad. Byly to Weizenried (Gernik), Schnellersruhe (Bígr), Rovensko, Eibentál, Frauenwiese, Nový Župánek, Schöntal, Šumice, Weidental, Wolfsberg, Wolfswiese, Lindenfeld.

Osady Weidental, Wolfsberg, Wolfswiese, Lindenfeld byly založeny německými vystěhovalci z Čech.

Vojenská správa však nedodržela slíbené podmínky. Obydlí, jež měla pro krajiny vybudovaná, nestačila. V některých domech bydlelo i několik rodin pohromadě. Také se nestarala o řádné zásobování, lid trpěl nedostatkem pitné vody. Slíbených 12 jiter půdy bylo zase pralesem, který museli vykácet a obdělávat na ornici. Ale česká houževnatost, píle a praktický důmysl překonaly veškerá strádání. Stavba vlastních domků, hospodářských stavení a úprava rolí rychle pokračovala. Mnohdy se ale stalo, že ve vesnicích, sotva vystavených po vyměnění lesů, vyschly prameny vody, a tak bylo nutno osadu opustit. Na jiném místě pak musela být vystavěna nová. To se stalo v Eibentále, Frauenwiese a Schnellersruhe. Nové osady byly zakládány při horských potůčcích.

O NÁS

Další kolonizační vlnou už nebyli vystěhovalci, ale přestěhovalci... Psal se rok 2007, když Štěpán se svou rodinou (tehdy ještě potenciální), nasedl do automobilu, aby za 14 hodin pokořil vzdálenost 1150 km z České Lípy do Eibentálu (časový rozdíl oproti první kolonizační vlně tak byl 1827 hodin). Štěpán nepřijel do pustých pralesů, ale do malebné vesničky plné přátelských krajanů. A co se dělo dál? To už necháme na vyprávění Štěpána, Honzy a Tibiho.)

ŠTĚPÁN SLANÝ – Jak jsem se dostal do Banátu: Poprvé jsem do Eibentálu a vůbec celé oblasti Banátu zavítal v roce 2007, kdy jsem přijel na „běžnou“ rodinnou návštěvu (pochází odtud totiž celá jedna větev rodiny mé přítelkyně), neznalý poměrů, kvalit a množství místních pálenek jsem vzal zavděk doprovodu Tibiho Pospíšila, který se mě sám od sebe ujal a seznámoval mě s vesnicí a životem krajanů v ní. Po pár dnech strávených ve zdejším přátelském a ojedinelém prostředí jsem tak odjížděl s pocitem,

že kromě své zmiňované přítelkyně jsem si zamiloval i Banát. :) Po příjezdu do vlasti jsem začínal stále více cítit potřebu začít se nějak aktivně podílet na pomoci této oblasti, která po uzavření antracitových dolů a s tím spojeným úbytkem pracovních míst začala strádat. S Tibim jsme komunikovali přes internet a pak jsem do plánů zapojil i Honzu, mého nejlepšího kamaráda, kterému, ač v Banátu nikdy nebyl, stačilo u piva vidět pár fotek, aby na spolupráci kývl. Tak se z nás stali tři společníci, kteří koncem roku 2008 koupili domeček, kam Vás nyní srdečně zveme.

Narozen: 1983 Česká Lípa | **Oblíbené pití:** pivo | **Oblíbené jídlo:** typické české | **Film:** na filmy nemám moc času, ale jednou mě zaujal *Battle Royale* | **Kniha:** *Atlas* | **Aktivty:** extraligový hráč florbalu a reprezentant ČR | **Zájmy:** florbal, turistika a extrémní pochody, focení | **Průvodcovské motto:** „Nepůjdeme tudy?“ | **Tempo:** svižné | **Velikost bot:** 10

JAN DUBEN – Jak jsem se dostal do Banátu: Se Štěpánem jsme kamarádi z dob, kdy se základní škola lámala ve školu střední. Často jsme za tu dobu řešili u piva otázky od globalizace přes oteplování až po výkony sportovců na nejrůznějších kolbištích. Jednou, když jsme měli zrovna všechno vyřešeno, mi Štěpán ukázal fotky z dovolené a představil nápad, jaký tam s Tibim (kterého mi ukázal na fotce taky) vymysleli. Šlo o koupi domečku na Eibentále s vizí malého penzionu. Nevím, jestli to bylo barvitým vyprávěním nebo foťákem s vysokým rozlišením, ale byl jsem tak unesen, že v únoru 2009 jsem jel poprvé tam, kde už jsem měl kus nemovitosti. :) Když jsme pak v dubnu 2009 společně se Štěpánem a Tibim rekonstruovali baráček, náš vyprahlý zrak spočinul na vedlejší stodole... No a tak se stalo, že Vás rovněž zveme do stylové hospody!

Narozen: 1982 Česká Lípa | **Oblíbené pití:** dvě piva a pak ještě jedno | **Oblíbené jídlo:** špagety | **Film:** *Žhavé výstřely*, *Bláznivá střela* | **Kniha:** *Kniha džunglí* | **Aktivty:** Sport – házená, cyklistika, běhky | **Zájmy:** uslechlí | **Průvodcovské motto:** „Tady to znám. Tady jsem byl asi milionkrát.“ | **Tempo:** dle profilu a předchozího večera | **Velikost bot:** 9

TIBERIU IOSIF POSPÍŠIL – Jak jsem se dostal do Banátu: Jsem se tu narodil. Jinak Štěpána jsem potkal v létě 2007, v hospodě na Krajánku. Byl trochu mimo, tak jsem ho vzal na deci pálenky a další den ho protáhnul vesnicí. Docela jsme si rozuměli, a jak jsme si tak povídali, napadlo nás zkusit otevřít penzionek. Sehnali se peníze, vybral jsem a koupil na Eibentále domek a v únoru se na něj kluci přijeli podívat. Seznámil jsem se s Honzou, a protože nešlo nic dělat, vymysleli jsme naši první společnou akci: pochod do Bigru a zpátky ve vysokém sněhu. Odešli jsme za tmy, ušli kolem 40 km, přišli za tmy a myslím, že na tomhle „výletě“ jsme si začali věřit, že všechno bude fungovat. V dubnu mi pak kluci přijeli pomoci s opravami na domku, a když jsme u práce odpočívali, napadlo nás udělat hospodu ze staré stodoly. V červnu už přijeli první turisté a za rok v červnu první školní expedice, která od té doby jezdí každý rok. A tak Vás zveme rovnou s celou školou – přijedte na pořadnou expedici Banát. :)

Narozen: 1989 Eibentál | **Oblíbené pití:** pivo | **Oblíbené jídlo:** to, co ulovím | **Film:** *national geographic* | **Kniha:** *Tibi nemá na knížky čas* | **Aktivty:** vášnivý řidič aut značky ARO a Dacia, myslivec | **Zájmy:** příroda, myslivost, auta | **Průvodcovské motto:** „Už tam budeme, je to tady za tím kopcem.“ | **Tempo:** strojové | **Velikost bot:** 11

Bavíme-li se ale o nás, pak musíme zmínit celou řadu jmen: bez Izabely by nefungovala hospoda, bez Rominy by nás neměl finanční úřad v lásce a bez Roberta a Ervína bychom nikdy nezvládli zajistit všechny akce a festivaly tak dobře, jak proběhly. Bez Jeníka by hospoda U Medvěda nebyla tak krásně dřevěná a bez Anušky a Blanky by se v ní nevydávala tak výborná jídla. Bez Dědkových by nikdy nebyla Anetka a bez Anetky bychom tu nepsali o Banátu. Bez Stóži by nebyl Banát nikým tak milován a bez Doudy bychom se vydali na pospas bankám. Bez Řeha by nenakouklo do Banátu tolik dětí školou povinných a bez Ajtáka by školou povinné banátské děti hleděly na vypnuté počítače. A bez pochopení Anetky, Verčí, Rominy a našich rodičů bychom seděli doma na prdeli. :) **Děkujeme všem.**)

EXPEDICE

Máte dost obyčejných výletů a nudí vás polehávání na pláži či přeplněné hory v západní Evropě? Pojeďte s námi na nezapomenutelnou expedici za našimi krajany do rumunského Banátu.

Nedotčená příroda na úpatí rumunských Karpat a možnost nahlédnutí do života krajanů, kteří tuto oblast obývají již 190 let, osloví každého a ne jeden návštěvník se pustí do porovnávání života doma s životem v horách nad Dunajem. Oblast většinou bez signálu byla po mnoho let zcela odříznuta od zbytku civilizace a přežívala jen díky víře a spolupráci našich krajanů.

Expedici pro Vaši školu či společnost můžeme zajistit zcela na klíč. Zajišťujeme autobusovou dopravu do Rumunska a zpět, ubytování v domku a vybaveném kempu nejen na naší základně „U Medvěda“, ale i v dalších českých vesnicích. Dále Vám zajistíme tradiční banátské stravování od našich krajanek. Těšit se tak můžete na skvělou mamaligu, mititei nebo sármy. Na výletech vás budou doprovázet průvodci a nebude chybět ani podpora terénního vozu, díky které můžete všechny výlety absolvovat doslova „na leško“, a tím pádem Banát přiblížit i méně zdatným či mladším turistům. Díky dokonalé znalosti terénu a jazyka dokážeme zajistit prakticky všechny věci, na které si vzpomene: od výletů na Dunaji, koupání v termálních pramenech, banátské hostiny na vyhlídkách a salaších, po poutavé vyprávění starousedlíků či návštěvu místních škol.

Vše je zaměřeno na maximální využití místních zdrojů. Pomoc celé oblasti Banátu spočívá především v rozvoji turistiky. Krajané, kteří po uzavření antracitových dolů jen obtížně hledají práci, se učí přivydělávat si prodejem medu, domácích pálenek, vín, sýrů či dřevěných výrobků, což se díky expedicím a celkovém rozvoji turistiky v českých vesnicích poměrně daří. Další pomoc pak mají možnost zajistit přímo školy a jiné spolky. Ve spolupráci s místními školami a organizací Člověk v tísni zajišťujeme různé sbírkové akce, které v Čechách nalezly velkou oblibu. Největší pomoc však spočívá již v samotné návštěvě tohoto krásného kraje.

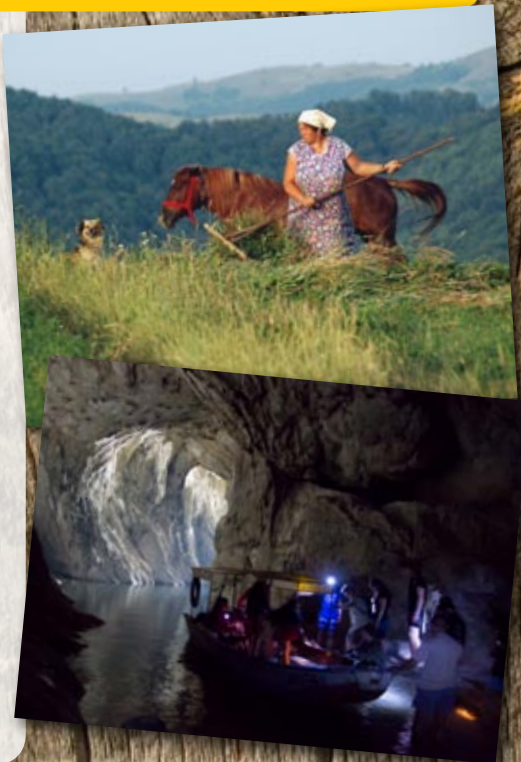
Uvědomujeme si, že pojem cesta do Rumunska v sobě skrývá mnoho předsudků. Proto jsme pro Vás připravili možnost přednášky o této balkánské zemi, v níž se vydáme na cestu po všech pohořích a skončíme na březích Dunaje, který pár kilometrů pod českými vesnicemi stráží hranice se Srbskem. Dozvíte se také poutavou historií české komunity a vše odlehčíme zajímavými zkušenostmi ze země zvané perla Balkánu. Právě přednáška je ideálním startovacím bodem pro expedici do Banátu (přednášek se často účastní i rodiče studentů, jejichž obavy bývají největší)!

DOBÝ DEN MILÍ KOLEGOVÉ,

Jmenuji se Jiří Řehák, učím dějepis a ZSV na gymnáziu v Teplicích a již poněkolikáté vyřáším se svými studenty do českých vesnic v Banátu. Pro studenty je tento pobyt nezapomenutelný, studenti o Rumunsku vyprávějí svým mladším spolužákům, a tak naše škola každý rok bez problémů naplní autobus. Pro mne jako učitele je nejvzácnější osobní prožitek mých studentů, vidí život, jaký byl na českém venkově před desítkami let – včetně živého jazyka a kulturních projevů obecně. Políčka s nerozoranými mezemi, každý domek je samostatným hospodářstvím s domácími zvířaty, příroda je součástí každodenního života. Blízkost Dunaje s jeskyněmi a nezapomenutelnými panoramaty je pro studenty vždy silným zážitkem.

Tento svět však z různých důvodů čím dál rychleji mizí, nezbyvá moc času, abyste jej vy a vaši studenti stačili zachytit. Jsem si jist, že žádný učitel na světě nepředá svým studentům tolik, kolik toho studenti prožijí na vlastní kůži. Na této stránce vám s dovolením nabízím možnost, jak zapojit pobyt vašich studentů do školního vzdělávacího programu, a tak se vyhnout termínu výlet, a získat (snad) podporu vedení vaší školy pro poznání této části Evropské unie.

Jiří Řehák, Gymnázium Teplice

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A PŘEDMĚTY:

Informace, zkušenosti a zážitky při pobytu v českých vesnicích v rumunském Banátu lze uplatnit při naplňování ŠVP zejména v následujícím vzdělávacích oblastech a vyučovacích předmětech:

- Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk, Cizí jazyk)
- Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie, Geologie)
- Člověk a společnost (Občanský a společenský základ, Dějepis)
- Člověk a svět práce
- Umění a kultura (Hudební a výtvarný obor)
- Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Pobytem u českých krajanů se z pedagogického hlediska naplňují téměř všechna průřezová témata:

- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

PROGRAM EXPEDICE

Jak strávíte čas v Banátu se svou skupinou, je vyložené na Vás. Zpravidla funguje postup, že nám sdělíte Vaše představy ohledně dopravy, programu, náročnosti, ubytování, stravování a ceny. My Vám na základě našich zkušeností doporučíme co nejzajímavější program, který spolu dále konzultujeme, až dospějeme k variantě, na kterou se všichni těšíme. :)

Orientační podoba programu:

- 1. den** – odjezd autobusem z ČR v odpoledních hodinách;
- 2. den** – dopoledne příjezd na **Eibentál**, rozkoukání se :) a odpoledne výšlap 7 km na vyhlídku **Známana**, kde bude grilování, táborák, spaní ve stanech/pod širákem;
- 3. den** – dopoledne návrat na základnu U Medvěda – 9 km, odpoledne výlet do **jeskyně Ponico**, kde nasedneme na loď a proplujeme **Dunajskou soutěskou** až k soše dáckého krále Decebala, návrat na Eibentál, spaní v kempu ve stanech/v domě U Medvěda;
- 4. den** – ráno se přesuneme autobusem do Svaté Heleny, odkud půjdeme pěšky 17 km přes **Kulhavou skálu** a **Tureckou díru** do další české vesnice Gerniku, sprcha, spaní ve stanech/v domech;
- 5. den** – z Gerniku přechod přes další českou vesnici **Rovensko** až do **Sopotu Nou** – 23 km, spaní ve stanech;
- 6. den** – celodenní túra **údolím řeky Nery** – 25 km, k večeri pečený pstruh, táborák, spaní ve stanech;
- 7. den** – projití zbývající části údolí řeky Nery do vesnice **Sasca Romana** – 12 km, odkud se autobusem přesuneme do Eibentálu (den lze zpestřit dopoledním výletem k vodopádům na říčce **Beiu**, nebo odpoledním výšlapem na horu **Traskavec** s krásnými výhledy na Dunaj), spaní ve stanech/v domě U Medvěda;
- 8. den** – výlet autobusem do lázní **Baile Herculane** (Herkulových lázní), koupání v termálních bazénech; dobrovolníci můžou jít na horu **Domogled** 1105 m n. m. – cca 4hodinový výlet;
- 9. den** – balení, návštěva školy, loučení, v odpoledních hodinách odjezd;
- 10. den** – návrat do ČR v dopoledních hodinách.

CENA TAKOVÉTO EXPEDICE JE CCA 5500–6000 Kč/OSOBA.

Cena zahrnuje: veškerou dopravu (ČR – Banát a zpět a na místě na výlety), převozy batohů, ubytování v penzionu U Medvěda, polopenze: od 2. dne večere do 9. dne snídaně, veškeré vstupy, průvodci a pro 2 osoby z expedice kompletní pobyt zdarma.

Jak jsme psali výše, Váš program může být úplně jiný. Nejzajímavější věci absolvují všichni, ale náplň okolo pozměníme, aby Vám pobyt u nás a s námi stoprocentně vyhovoval. Například letos budeme hostit 7 expedic a co program to, originál. Takže popřemýšlejte. :)

SASCA MONTANA

vodopády Beusniței

kaňon řeky Nery

SOPOTU NOU

RAVENSCA

MOLDOVA NOUA

GÂRNIC

mlýnky u Petra

Turecká díra

Kulhavá skála

BENZIN
NAFTA

SICHEVIȚA

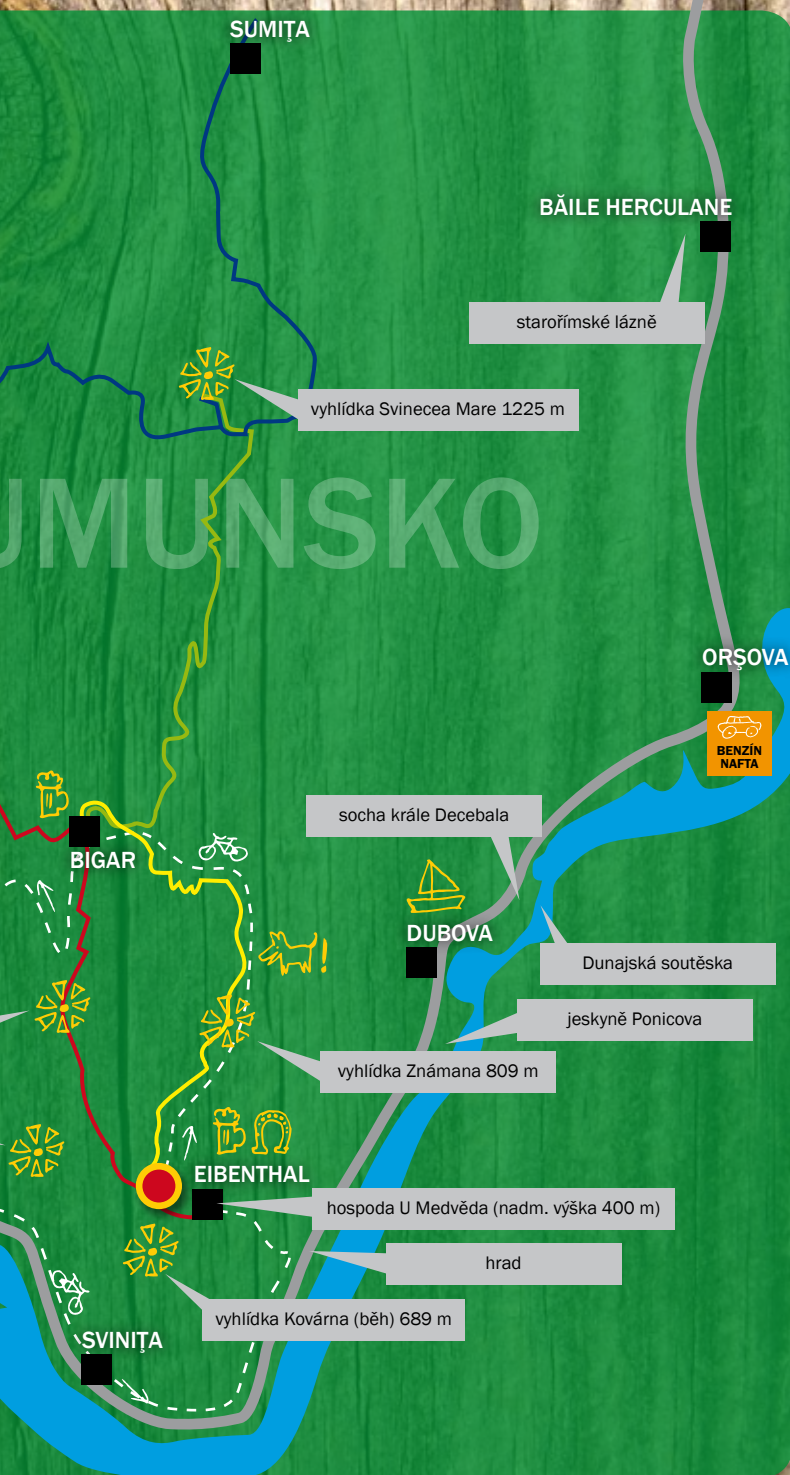
SFÂNTA ELENA

LIUBCOVA

vyhlídka Koprîva 912 m

vyhlídka Trescävät 670 m

SRBSKO

- festival Banát
- vesnice
- vyhlídka
- pramen
- půjčovna lodí
- půjčovna koní
- hospoda
- cyklotrasa
- pozor pes
- pohonné hmoty
- turistické značky
- silnice

PARTNER KATALOGU

LIVE TELECOM

MÍSTOPIS

V Banátu je řada krásných míst, kam se stojí zato podívat. Pojd'me se seznámit s těmi, na která při návštěvě rozhodně nezapomenout:

Bigr – obec byla založena v roce 1827 ve výšce 500 m n. m. Celá vesnice je vystavěná ve tvaru kříže. V centru stojí římskokatolický kostel, vybudovaný v roce 1876 k počtě svatě Trojici, posvěcen na svátek sv. Havla. Tato vesnice dříve spadala pod vojenskou posádku v Berzásce.

Eibental – založen v roce 1827. Obec leží ve výšce 430 m n. m. V roce 1912 zde byl vystavěn římskokatolický kostel, který je zasvěcen sv. Janu Nepomuckému a vysvěcen byl na sv. Havla.

Gernik – místo osídleno roku 1827. Vesnice leží ve výšce 450 m n. m. V letech 1856–1858 zde byl postaven první český kostel v Banátu. Vysvěcen byl na svátek sv. Havla k počtě sv. Jana Nepomuckého. V roce 1937 zde žilo 1400 obyvatel, což byla nejpočetnější česká komunita v celém Rumunsku.

Rovensko – Nejvýše položená česká vesnice, spadá pod střediskovou obec Sopotu Nou, leží v západní části Almáškých hor přímo na jednom z hřebenuů přibližně ve výšce 750 m n. m. Vesnice byla založena roku 1827. Římskokatolický kostel Neposkvrněného početí Panny Marie pochází z roku 1922.

Svatá Helena – jedná se o nejstarší dochovanou českou obec v oblasti, byla založena v letech 1824–1825. V okolí vesnice je mnoho jeskyní, závrtů a propastí, typických pro krasové oblasti. Převládá zde vápenec.

Šumice – vesnice osídlena roku 1828, v té době spadala pod vojenskou posádku v Petnicu. Římskokatolický kostel, postavený roku 1888, byl zasvěcen sv. Jáchymu a Anně a posvěcen na sv. Havla.

Jeskyně Ponícova – skoro 400 m dlouhá jeskyně poblíž střediskové obce Dubova, s vyústěním přímo do Dunaje, leží přímo na potoce Ponícava. Jeskyni vévodí rozlehlý dóm o výšce okolo 20 m. Posledních 30 metrů jeskyně je zatopeno, ale je možné proplavat až do Dunaje. Neda-leko je jeskyně Veteránů (Veterani). Celá oblast je proslavená boji císařského vojska s Turky v 18. století a píše o ní Alois Jirásek ve své povídce *Na krvavém kamení*.

Dunajská soutěska – malé a velké kotle

CAZANELE MICI („MALÉ KOTLE“) – První část soutěsky sevřená vápencovými horami Ciucaru Mic na rumunské a Mali Štrbac (626 m) na srbské straně, dlouhá 3,6 km. Při vjezdu ze soutěsky je na pravé, srbské straně nad vodní hladinou umístěna „Tabula Traiana“, nápis zaznamenávající údaje o stavbě římské silnice do Dácie v rozmezí let 33 př. n. l. a 106 n. l. Na protější, rumunské

straně u ústí potoka Mraconia vytesali horolezci do strmé, 110 m vysoké skály obří reliéf tváře dáckého krále a vojevůdce Decebala. Reliéf vysoký 55 a široký 25 m navrhl rumunský podnikatel, spisovatel a historik Josif Constantin Dragan (1917–2008).

CAZANELE MARI („VELKÉ KOTLE“) – Druhá část soutěsky, dlouhá 3,8 km, sevřená mezi horami Ciucaru Mare a Velikí Štrbac (768 m). V nejužším místě je šířka vodní hladiny jen 170 m, zatímco před vjezdem do soutěsky se poblíž obce Sviníța vodní hladina rozšíří téměř na 2 km.

Turecká díra – krasová jeskyně s rozlehlým dómem, skrz níž protéká potok. Je opředena mnoha legendami, v jeskyni je možné vidět kolonii netopýrů.

Kulhavá skála – skála zvedající se nad potokem Ali Beg, u její paty leží rozlehlá jeskyně Vranovec. Podle místních lidí je zde klima velmi vhodné pro astmatiky.

Vodní mlýnky U Petra – soustava pěti vodenic – dřevěných vodních mlýnků, v současnosti stále udržovaných a používaných na mletí mouky. Mlýnky leží na čistém, ledově studeném potoce. Využívání a údržba vodenic jsou možné díky důmyslnému systému střídání, na kterém se dohodli obyvatelé Gerniku.

Kovárna – legendami opředěný kopec zdvihající se nad Eibentálem do výšky 620 m n. m.

Soutěska řeky Nery – leží v národním parku „Cheile Nerei-Beușnița“. Divoké skalnaté údolí má většinou charakter kaňonu, jehož stěny jsou místy vysoké 600 m. Údolí je protkané mnoha jeskyněmi. Vede zde turistická stezka (značená červeným pásem), dlouhá přibližně 25 km, místy vytesaná ve skále (terasy a tunely).

Vodopády na řece Beiu – přírodní rezervace s dvěma krasovými vodopády, travertinovými kaskádami na potoce Beu a Beusnitei a krasovým jezírkem Ochiul Beului.

Lacul Dracului (Čertovo jezírko) – malé krasové jezírko (šíroké 20 m, hluboké necelých 10 m), přístupné pouze pěšky z kaňonu řeky Nery.

Důl v Baia Nouă – antracitový důl, v němž pracovala většina mužů z Eibentalu a přilehlé dělnické kolonie Baia Nouă („Ujbányje“). Důl byl zavřen v roce 2006 po tragické nehodě, kdy byli zavaleni 2 horníci. Některé části technického vybavení dolu pocházely z předválečného Československa. Vytěžený antracit se dříve dopravoval z dolu k Dunaji úzkorozchodnou železničkou. Ta byla koncem 60. let zrušena a dnes v její v původní trase vede nově opravená přístupová cesta do obce.

Známana – poslední salaše a políčka patřící k Eibentalu s nádherným výhledem do tří světových stran, zejména na Dunaj a na „Kazany“ (dunajské soutěsky). Leží ve výšce 800 m n. m.

RUMUNSKO

Po několika letech úspěšného působení v Banátu jsme se rozhodli, že využijeme maximální znalost této země a nabídneme další možnosti turistiky v nejkrásnější zemi Evropy. Rumunsko je země neomezených turistických možností, které nejde poznat za jeden život. Expedice po Rumunsku se neliší od těch banátských, po celou dobu výpravy je k dispozici profesionální průvodce, tlumočnick a autobus, se kterým přejíždíme po různých místech a který také funguje jako zázemí v kempech.

STRAVA A PITÍ Na našich zájezdech je možnost využít naší polní kuchyně, kterou ovládá náš znamenitý kuchař, kdy, po vzájemné komunikaci s ním, si vyberete vlastní jídelníček. Další možností je stravování v předem vytipovaných penzionech a místních hospůdkách. Velmi oblíbeným se stal i náš polní bar, z něž po příchodu z náročných túry oceníte vychlazené pivo, Kofolu či dokonce něco tvrdšího. :)

UBYTOVÁNÍ Nabízíme několik možností ubytování, které jsou závislé na druhu zájezdu – od vytvoření stanového městečka na horských planinách po luxusnější ubytování v chatkách či penzionech.

NABÍDKA ZÁJEZDŮ Snažíme se maximálně vyjít našim klientům, proto programy „šijeme“ na míru. Dle přání a možností lze cíle různé kombinovat, a společně tak vymyslet ideální variantu pro vaši skupinu. Naše zájezdy jsou určeny jak pro pěší turisty, tak pro kolaře! Jako zpestření nabízíme návštěvu termálů, koupališť a dalších atrakcí, které dají odpočinout unaveným nohám. Nechceme Vás proto svazovat našimi navrženými programy, ale jdeme obrácenou cestou – společně ladíme a nastavujeme ideální program přímo pro Vaši skupinu. Je již na Vás, zda si vyberete kombinaci, speciálku těžkých horských přechodů, pohodového toulání či prohlídku památek UNESCO v centrálním Rumunsku.

	led. jezera a jiné vodní plochy	přírodní zajímavosti	léčivé prameny	termální lázně a prameny	výskyt medvědu a dalších šelem	výskyt vysoké zvěře	jesklyní systémy	známý výskyt flóry	české vesnice	památky UNESCO
Almaulul Svinecea Mare (1226 m)							●		●	
Apuseni – Bihor Cucurbata Mare (1849 m)	●						●	●		
Banát – Semenec Semenec (1444 m)	●						●		●	
Bucegi Omul (2507 m)				●	●	●	●	●		
Calimani Vf. Pietrosul (2102 m)			●	●						
Capatini Nedeia (2130 m)	●							●		
Ceahlau Toaca (1904 m)	●							●		
Cibin Cindrel (2245 m)	●									●
Ciucas Ciucas (1959 m)		●						●		
Fagaras Moldoveanul (2544 m)	●				●	●		●		●
Girbova Virful Neamtului (1926 m)		●	●							●
Giurgeu Varful Prisca (1545 m)			●	●						
Godeanu Guru (2291 m)	●									
Gutii Gutii (1447 m)										●
Haghimas Haghimasul Mare (1793 m)		●								
Harghita Madaras (1800 m)			●							●
Iezer – Papusa Virfu Rosu (2469 m)	●				●	●		●		
Lotru Cristești (2233 m)						●		●		●
Maramureš Farcaul (1962 m)		●			●	●		●		
Paring Mandra (2619 m)	●						●			
Piatra Craiului La Om (2238 m)					●	●	●	●		
Rarau Giumalau (1857 m)			●				●	●		
Retezat Peleaga (2509 m)	●				●	●	●	●		●
Rodna Pietrosul (2303 m)	●				●	●	●	●		
Sebes Virful lui Patru (2130 m)		●								
Suhard Omu (1932 m)				●						
Tarcu Tarcu (2186 m)	●									●
Tibles Tibles (1842 m)		●								●
Vilcan Oslea Mare (1945 m)						●		●		●
Vrancei Goru – Lacauti (1783 m)	●		●	●	●	●				●

PODKARPATSKÁ RUS

Poznejte s námi Podkarpatskou Rus, tolik proslavenou Koločavou a příběhem velké lásky a zrady. Podnikáme pohodové túry po poloninách, navštívíme koliby a verchovské chýše. Vychutnáme

divokost zdejší karpatské přírody, která dodává člověku sílu a klid od dnešní uspěchané doby.

Necháme se očarovat kouzlem zdejších malebných dřevěných kostelíků. Ochutnáme některý z pramenů zdejších minerálních vod a určitě dojde i na šašlik v některé z kolib. Národní park Siněvir nám pomůže zmožená těla zregenerovat v termálních vodách. Prohlédneme si vinné sklepy a zdegustujeme něco ze zdejší produkce. Navštívíme Užhorod, Mukačevo a dokonce i nejkrásnější ukrajinské město Lvov, které je zapsané v UNESCO. Průvodce nám budou dělat místní rodáci a členové krajanských spolků.

I u těchto zájezdů platí vysoká variabilita dle Vašeho přání. Jsme schopni zajistit ubytování v penzionech, kempch nebo dokonce v legendární četnické stanici v Koločavě. V kempu oceníte naši skvělou polní kuchyni, v penzionech si zase pochutnáte na místních tradičních pokrmech.

Na západní Ukrajině se specializujeme především na bývalou československou oblast Podkarpatské Rusi a oblasti Siněvirského a Užanského národního parku.

BULHARSKO

Nejsou to jen hotelové komplexy na pobřeží Černého moře, ale také překrásná příroda, vysoká a divoká pohorí, rozlehlá údolí a nížiny.

Prastaré osady a kulturní centra opředená tradicemi. Podmanivá vůně kadidla pravoslavných klášterů střechících klid tohoto kraje. Barvy, chutě a vůně bazarů, které připomínají, že jsme v samotném srdci Balkánu.

JEZDÍME PO CELÉ EVROPĚ

Projeli jste s námi již všechno? Pak využijte naše další nabídky do Pobaltí, Skandinávie, Itálie či Španělska s profesionálními průvodci, kteří s námi úzce spolupracují!

IVO "FÍK" DOKOUPIL – Cestovatel, fotograf, průvodce a pracovník organizace Člověk v tísni, ve které se mnoho let věnuje především asistenční pomoci Banátu a Podkarpatské Rusi.

DROBNÁ PRÁCE S JASNÝM CÍLEM

Fíku, ty se bezmála deset let věnuješ podpoře české komunity v Banátu, jak moc je náročná podobná činnost?

Je náročná především na vytrvalost a na koncepční práci. Krajané žijí po staletí zaběhnutým způsobem života a velice pomalu přijímají změny, třeba i ty k lepšímu. My jsme s kolegy před pár lety vytvořili koncepci rozvoje šetrného cestovního ruchu v Banátu, ta koncepce vznikla vlastně u nás v Jeseníkách. Na základě zkušeností z Německa ji rozpracoval jesenícký rodák a milovník architektury Pavel Hron. A protože nám čeští úředníci neumožnili pracovat v Jeseníkách podle této koncepce, přivezl jsem Pavla Hrona do Banátu a on ji přepracoval pro místní podmínky. To bylo někdy v roce 2003. A od té doby v podstatě pracujeme podle ní. Trpělivě a šetrně.

Banát, oblast, kterou pořádně nikdo po revoluci v Čechách neznal, je nyní docela zajímavým turistickým cílem českých batůžkářů. Ty sám máš k turistice velmi blízko a pro Banát jsi například připravoval české značení. Jak se zde vyvíjí turistika, počet návštěvníků a přístup místních?

Odhadl bych, že počet turistů se ustálil na čísle pět tisíc ročně a už nestoupá, ale ani neklesá, jen se stále lépe distribuje mezi všechny vesnice – lidé objevují krásu Šumice a Eibentálu nebo Bigru, což před lety nebyvalo. Pro krajané se služby turistům staly vítaným přívýdečkem a turistikou se dnes zabývá snad většina aktivních obyvatel českých vesnic. Služby jsou ale samozřejmě na různé úrovni a v různých cenových relacích, krajané se učí a učí se taky turisté. Pokud nejsou spokojeni, jdou jinam a naši úlohou je neustále zvyšovat úroveň služeb, držet ceny na rozumné úrovni a poskytovat turistům maximální a ověřené informace, aby si mohli vybrat a nebyli odkázáni na jednu rodinu nebo jednu službu. Pak teprve začne působit konkurence a kvalita se sama zlepšuje. A toho jsme v Banátu již několik let svědky. Stav pořád není ideální, ale oproti tomu, jak se začínalo, je vidět kus práce. Především na straně krajanů samozřejmě.

Právě jakási šetrná turistika je jednou z mála možností, jak pomoci české menšině v horách nad Dunajem udržet tuto nevidanou kulturu. Jaké jsou vůbec další možnosti a kam se podle tebe bude Banát dál vyvíjet?

Možností není příliš mnoho – jak říkájí v Banátu: "V kamení roste zase jen kamení." Hory můžou nabídnout jen tvrdý život, lesy a pole. Když se podíváme do nedávné minulosti, tak ještě před dvaceti lety žily v českých vesnicích v těchto podmínkách dvacet lidí a všichni se živil zemědělstvím. Dnes je cena práce v zemědělství snad nejnižší v historii lidstva a uživit se v horách jen zemědělstvím je možné jen díky dotacím a díky turistům, kteří přebytky potravin nakupují. Ať už ve formě stravování u krajanů anebo tím, že nakupují domácí

výrobky. A o tuto symbiózu zemědělství a turistiky se právě náš koncept šetrné turistiky snaží. Nenarušit pokud možno prostředí tradičních vesnic, využít jejich turistický potenciál a využít přírozené dovednosti zemědělců – krajanů. Oni umí vyrobit vynikající a kvalitní potraviny, umí orat, vláčet, dělat sýr, pečují o dobytek i krajinu. A my jim pomáháme jen v tom, aby se dokázali lépe uplatnit na turistickém trhu, aby poskytovali různorodé kvalitní služby pro turisty, aby se kvalitně starali o hosty, naučili se balit domácí výrobky nebo sbírat bylinky na čaj pro turisty. Je to drobná práce s jasným cílem.

Vzhledem k tomu, že lidé v České republice již mnohdy vědí, že existuje něco jako Banát, je snazší pro tuto oblast shánět pomoc a oslovat zajímavé osoby, které by této problematice mohly pomoci?

Myslím, že to není až tak složité. Ale já jsem po patnácti letech práce v Banátu přesvědčen, že krajané nepotřebují humanitární, ani přímou finanční pomoc. Pokud jim přivezete dárky nebo peníze, snižujete jejich důstojnost, dáváte jim almužnu. Je mnohem užitečnější je něčemu novému naučit. Je to i těžší. A na to jsou třeba taky peníze. My v rámci projektu pomoci například každý rok platíme pobyt expertů v Banátu. To jsou lidé, kteří mi pomáhají, kteří sami Banát milují a pracují tady týden nebo dva jen za náklady. Bylinářka je učí vařit bylinkové čaje, jiná expertka je učí půjčovat turistům koně s našimi sedly nebo vozit turisty na selských povozech. Příští týden posíláme do Banátu malého výrobce sýrů. Chtěl bych krajané naučit vyrábět sýry bylinkové nebo s kořením. Nápadů máme pořád hodně, ruce zděvcky jen dvě.

Kdo se o Banát vlastně politicky stará? V Rumunsku a hlavně v Banátu je mnoho menšin, které jistě potřebují mít svá zastoupení na vyšších místech.

Rumunští Češi mají svou politickou organizaci, Demokratický svaz Slováků a Čechů v Rumunsku. Ta má ze zákona jednoho poslance v rumunském parlamentu, který by měl hájit jejich zájmy. Jak se ale ukázalo při výstavbě větrných elektráren ve Svaté Heleně, nedělá to dostatečně razantně. Na české straně poskytuje finanční pomoc krajanům česká vláda prostřednictvím naší ambasády. Tam je podpora maximální, lidé na velvyslanectví Banát milují a jim patří dík za mnoho věcí, které se v poslední době podařilo udělat.

Jak bys zhodnotil spolupráci s českou ambasádou, případně DSCR a Ministerstvem zahraničí ČR?

Na naši práci máme každoročně od ministerstva zahraničí méně peněz, i když jsme jeden z mála asistenčních projektů pro krajan v zahraničí. Naštěstí je naše práce vidět a turisté a milovníci Banátu nás podporují i finančně na konto sbírky, kterou jsme pro Banát vyhlásili. DSCR je bohužel jedinou organizací banátských Čechů a trpí nedostatkem kvalitních autorit. Je v ní jen několik opravdu aktivních lidí, kteří jsou ochotni udělat něco pro celou vesnici nebo komunitu. Ostatní se věnují spíše prosazování vlastních zájmů, což bohužel poškozují dobré jméno krajanů i život ve vesnicích.

Banátem v poslední době hýbala kauza větrných elektráren, zatím na to doplatila neznámější česká vesnice Svatá Helena. Jak je možné, že v národním parku si někdo posta-

ví železná monstra a krásnou přírodu protnou asfaltky? Je reálné riziko výstavby i v dalších vesnicích?

V Rumunsku je možné v podstatě všechno, když máte peníze. Bohužel tehdejší zastupitelé Svaté Heleny neinformovali včas ani krajan, ani nás o chystaném projektu výstavby větrných elektráren, a tak došlo k tomu nejhoršímu. Byly zřejmě porušeny mnohé normy, ale těžko to dneska někdo dokáže a postaví se finančnímu gigantu, jakým je Enel. Zvláště když krajané bez odporu a hluboko pod cenou prodali své pozemky na stavbu. Pokoušíme se teď další chystané projekty hlídat a zatím máme informace, že se nic podobného kvůli malým výkupním cenám elektriny nechystá. Ale rozhodně bych investory nepodceňoval, kolem vesnic stále stojí větrné sondy a z toho plyne velké nebezpečí. Kam přijdou větrné elektrárny, tam končí šetrná turistika, jak se přesvědčili na Heleně.

Banát se v poslední době dostává do povědomí i díky českému festivalu. Jak moc tato akce může pomoci lidem v Banátu?

První rockový festival české hudby v Banátu jsme společně s pár nadšenci organizovali v roce 2009, pozvali jsme tam kromě jiných skvělých muzikantů i kapelu MIG 21. Teď se organizování naštěstí chopili mladí nadšenci z penzionu U Medvěda a letos už organizují svůj třetí ročník na Eibentále – a dělají to stále lépe. Kromě reklamy pro destinaci Banát, která je v dnešní době obrovského výběru pro turisty ohromně důležitá, má festival neocenitelný výchovný vliv na krajan. Klukům z Eibentálu se totiž podařilo do organizace festivalu zapojit celou vesnici, a lidé se tak během festivalu naučí spouště marketingovým důvědomem, ke kterým by jinak nepřišli. Když jsem například vymyslel grafickou podobu a vytiskl první nálepky na slivovici, med a marmelády, po tři roky se to nesetkávalo u krajanů se žádným zájmem. A loni, když jsem se procházel Eibentálem, tak skoro u každého domu stála hospodyňka a prodávala krásně zabalené marmelády a med s našimi nálepkami. Najednou to jde snadno a krajané pochopili, že to funguje. A takových věcí je mnoho, stejně jako je mnoho věcí, které je ještě chceme naučit. Tak bychom rádi festival posunuli do dalších vesnic, aby byla nějaká změna a aby se pozitivní vliv festivalu šířil i jinde.

Jaký jsi vůbec posluchač hudby a jaký žánr vyznáváš?

Mám dost široký záběr, od klasického jazzu přes moderní jazz až po rock nebo hard rock. Mám rád každou kvalitní a nápaditou muziku, a proto mě na festivalu v Banátu nejspíše potkáte i nad ránem na tanečním parketu.

POMOZTE ZABRÁNIT ZÁNIKU ČESKÉ KOMUNITY V BANÁTU!

Společnost Člověk v tísní o. p. s. otevřela sbírku, jejímž cílem je vytváření pracovních míst v krajaňských vesnicích a rozvíjet šetrný cestovní ruch. Můžete poslat SMS ve tvaru "DMS Banat" na číslo 87777 (pošlete 27 Kč) nebo i najít více informací na www.banat.cz

TERMÍNY POSVÍCENÍ

SVATÁ HELENA
na sv. Václava (28. 9.)

GERNÍK, EIBENTÁL, ŠUMICE
na sv. Havla (16. 10.)

BÍGR
týden po sv. Havlu

ROVENSKO
na sv. Martina (11. 11.)

ZLATICE, ORŠAVA
na sv. Kateřinu (24. 11.)

Případne-li svátek příslušného svätce na pondělí, úterý nebo středu, pak se slaví posvícení v neděli a v pondělí tuto středu předcházející. Případne-li na čtvrtek nebo pátek, slaví se v neděli a v pondělí následující.

DOŽÍNKY

Dožínky mají své pevné datum jenom ve Svaté Heleně. Slaví se na její pouť, tj. v neděli nejbližší 18. srpnu (svátek sv. Heleny). V jiných vesnicích jsou dožínky svátkem pohyblivým a vyhlašuje je farář k termínu ukončení žňových prací.

TANEČNÍ ZÁBAVY

- na Štěpána (26. prosince)
- na silvestra (31. prosince)
- na Nový rok (1. ledna)
- na Velikonoční pondělí *
- na dožínky *

(*pohyblivý svátek)

ZVYKLOSTI

V českých vesnicích na jihu rumunského Banátu se dodnes dochovaly zbytky tradiční české materiální a zvláště duchovní kultury, jejíž projevy byly ještě poměrně nedávno velmi živé a intenzivní. V určitých případech se zde dodnes udržují některé tradiční obyčejové jevy a prvky, které ve staré vlasti již dávno zanikly.

Nejvýznamnější událostí nejen rodinného života, ale i vesnického sousedského kolektivu je zde svatba, ve které se slučuje celá řada staročeských obřadních a zvykových forem a norem: promluvy („svatební řeči“) družby (starosvata, starojky, faktora, kecála, poklampače), námluvy, „štandrlé“ u nevěsty, svatební průvod, požehnaní rodičů snoubencům, zdobení a třesení „stroměčku“, vybírání na „kolíbkou“, čepení nevěsty, tradiční svatební písně. Ve všech českých vesnicích je svatební rituál podobný, jen s určitými odchylkami. Odklon od tradičních forem české svatby se v poslední době projevuje jen v oblečení nevěsty, některých svatebčanek a družiček, které již odkládají tradiční lidový oděv. „Veselky“ se konají převážně v masopustním období, kdysi výlučně v domě nevěsty, zhruba od poloviny 20. století v kulturním domě, jen ve Svaté Heleně se k tomuto účelu po rumunském vzoru staví z prken a větví zastřešené „šatro“ (z maďarského sátor, tzn. stan).

Dosud zde ještě přežívají některé rituály zvykoslovného roku vycházející z církevního (katolického) kalendáře, všeobecně o Velikonocích („na červený svátky“, „na zajíčka“): vyřetávání a koledování s příslušnými staročeskými obřadními písněmi a říkadly, velkopáteční obmývání se v potoce i oblévání děvčat na Velikonoční pondělí; o posvícení (na Gerníku a na Rovensku s taneční zábavou od sobotního večera až do úterňního rána) i o Vánocích („na koledu“), o Štědrém dnu mj. ovazování a třesení stromků, celodenní půst a zákazy všech prací, koledování na Štěpána. Některé obřadní slavnosti a zvyky však už vymizely (tříkrálová koleda, dožínky, předvánoční obchůzkové zvyky na Barboru, Mikuláše a Lucii), jiné procházejí velkým úpadkem (masopustní obyčej). Specifickou eibentálskou slavností je tamní zavádění pod máj s taneční zábavou o Svatodušním pondělí s pozoruhodnými veršovanými a částečně rýmovanými přípitky zavaděče.

HOSPODA U MEDVĚDA

Pro milovníky zasloužených i nezasloužených odpočinků jsme si dovolili otevřít hospodu U Medvěda. Stylová hospoda v rekonstruované stodole oslaví v roce 2019 těžko uvěřitelné 100. výročí od data svého založení a je potřeba upozornit, že zatím plní svou funkci na 100 procent.

V hospodě U Medvěda nebo ve stínu nové zahrádky se můžete nechat uhasit točným Ursusem (Medvědem) či Temešvárem. A pro ty, kteří Banát milují a nechtějí nic řešit, je připravena točená Kofola. Kdo chce naopak přidat polínko pod kotel, může ochutnat domácí slivovici, delikátní višňovku nebo medvědí specialitu – slivovici s medem. Aktivní děti, které si zatím nedokážou společnou pauzu vychutnat, pak můžete zmrazit zmrzlinou.

Díky zmiňovaným výhodám se hospoda stala vyhledávanou zastávkou turistů i krajanů, a tak se přirozeně stala infocentrem Eibentálu, kde se během večerních událostí dozvíte takřka vše.

Hospoda U Medvěda má také vlastní turistické razítko a svůj legendární běh na Kovárnu (viz dále). Kromě klasického sortimentu zde můžete zakoupit turistickou mapu Banátu od KČT, pohledy, poštovní známky, turistické známky a etikety, banátská rumunská trička, gernický školní kalendář, Sbírkou lidových písní Čechů v Banátě, knihu s vyprávěním pana Kocmana, domácí medy, sýry, slivovice, višňovky, čaje, háčkované banátské panenky, dřevěné kolébky, katapulty, tácky atd., vše od našich krajanů.

Těšíme se na Vás od začátku května do konce září každý den od 10:00 do 22:00 (?)

Přijďte Medvěda vyzkoušet!

SLIVOVICE

DOBŘÍ SLUHA, ZLÝ PÁN

Banátské pálenky jsou opředeny mnoha mýty. Mnoho stavení ve vesničkách má své malé pálenice, které poctivě zpracovávají ovocnou úrodu malebných zahrádek. Pálenka se vyrábí tak, že se nechá několik týdnů vykvasit ovoce, které se vaří (pálí) při teplotě 80 °C. Právě při této teplotě se vypaňuje pouze alkohol, jenž poté kondenzuje do jiné nádoby. Tento postup se opakuje dvakrát. Dvakrát pálené banátské pálenky mají obvykle od 50 do 60 %.

PIVO URSUS

Neznámější rumunské pivo s medvědem ve znaku se vyrábí ve městě Cluj-Napoca od roku 1878. Pivovar vlastní jihoafrická společnost SABMiller, pod kterou spadá i český Pilsner Urquell.

DOLY NA UJBÁNYJI

Někdy kolem roku 1890 byla asi 5 km severozápadně od Eibentálu otevřena nová šachta s bohatými a kvalitními kamenouhelnými zásobami a pod ní vystavěna hornická kolonie, maďarsky nazvaná Újbánya (rumunsky pak Baia Nouă, do češtiny bychom mohli přeložit jako Nový Důl, ale místní Češi ji dodnes nazývají výlučně Újbányje).

Zpočátku byla Újbányje osídlena jen Němci a Maďary, teprve od začátku 20. století se sem postupně stěhovali i Češi z Eibentálu a po roce 1918 především Rumuni. V době před uzavřením dolů měla tato kolonie necelých 200 obyvatel, z nichž Češi tvořili asi dvě třetiny. Po otevření šachty na Újbányji, kde se kromě uhlí krátce těžila i síra, se ve vlastním Eibentálu těžil místo uhlí hlavně azbest, a to až do roku 1991. Koncem 19. století byla postavena úzkokolejná báňská železnice od Dunaje do Újbányje (z Lubotiny), která byla zrušena ve 2. polovině 60. let a upravena na cestu. Tato cesta byla roku 2014 rekonstruována na historicky první asfaltovou cestu na Eibentál. V dolech na Újbányji pracovali skoro všichni eibentálští muži v produktivním věku a na povrchu i některé ženy. Pracovali zde jako havíři pod zemí, řidiči, technici a hlídači a teprve po návratu ze zaměstnání se věnovali svým políčkům a dobytku, takže vlastně chodili pracovat ze směny na směnu. Pracovní doba v kamenouhelných dolech činila v Rumunsku jen 6 hodin, pracovalo se proto na čtyři směny. Výdělky havířů, hlavně odborníků a těch, co pracovali pod zemí, byly relativně (t. j. na místní poměry) slušné, v kamenouhelných dolech činily až trojnásobek průměrné měsíční mzdy rumunského občana (4000 Kč).

Roku 2006 byly doly na Újbányji uzavřeny po neštěstí, kdy při zřízení výtahové šachty zahynuli dva muži pracující na její správě. V současnosti nikdo netuší, zda budou doly někdy znovu otevřeny, ale zprávy od horníků tvrdí, že uhlí je dole plno.

PENZION U MEDVĚDA

Penzion U Medvěda, který vznikl v roce 2009 lehkou rekonstrukcí původního domku, se nachází v samém srdci vesničky Eibentál (přibližně 100 metrů za kostelem). Penzion nabízí oddělený dvou-lůžkový a osmilůžkový pokoj, společnou kuchyňku (vařič, lednice, konvice) a koupelnu (sprchový kout, splachovací WC, teplá voda). Celková kapacita je tedy 10 míst.

V případě zájmu větších skupin o ubytování na postelích zajišťujeme ubytování u krajanů po celé vesnici.

Pro skupiny a expedice, jež preferují karimatku před postelí, je k dispozici kemp s krásným výhledem na Eibentál situovaný 50 metrů nad penzionem. Součástí kempu jsou umyvadla s pitnou vodou, splachovací záchody a venkovní sprchy.

Bezpečné parkování je možné na ulici před penzionem.

SLUŽBY

Pokud se rozhodnete pro návštěvu Banátu a budete chtít s organizací Vašeho pobytu trochu „píchnout“, neváhejte se nám ozvat. Vězte, že krom níže uvedeného výpisu oskoušených a doporučených věcí, se pro Vás rádi pustíme i do něčeho nového. Prostě platí: všechno jde, když se chce.)

Nabídka je mířena především na početnější skupiny osob: školní expedice, cykloexpedice, vícečlenné party nebo firemní akce.

ZAJIŠŤUJEME:

- **Dopravu autobusem** z ČR do Eibentálu a případně v Banátu na výlety;
- **Ubytování** v areálu "U Medvěda";
- **Hospodu** "U Medvěda" s projektorem a ozvučením;
- **Autopodporu** (terénním vozem nebo dodávkou) – výlety tak můžete absolvovat „na lehkó“;
- **Průvodce** – znalost čeština/rumunština;
- **Stravování** – plné penze/polopenze v českých vesnicích nebo v tábořištích;
- **Ubytování** ve všech českých vesnicích;
- **Grilování a táboření** na vyhlídce Známana;
- **Výlet údolím řeky Nery + grilování** čerstvých pstruhů v tábořišti;
- **Plavba na lodích** dunajskou soutěskou;
- Projítí jeskynního systému **Ponicova**;
- Návštěva a koupání v lázních **Băile Herculane**;
- **Vyjížďka na koních** či koňmi taženým vozem;
- **Rybaření** na Dunaji;
- **Výlety do Srbska**;
- Prodej banátského **česneku** a dalších surovin;
- **Návštěvu** u krajanů a **ukázkou řezbářských výrobků**, pálení slivovce;
- **Překladatelské služby** do rumunštiny;
- **Přednášky** pro školy;
- **Pomoc banátským školám** a zajištění komunikace s českými partnery.

ČIM VÁS BUDEME DOPROVÁZET?

ARO M461

Ten největší rumunský dravec v historii! Odveze osm lidí, motor z traktoru prostě utáhne všechno a cestu si najde úplně všude!

DODÁVKA 8+1

Převazuje hravě turisté z Eibentálu do jiných turistických cílů, ale také hravě překonává vzdálenost mezi naším centrem a Českou republikou!

DODÁVKA

Převážka bagáže nikdy nebyla snadnější. Náš „medvěd“ převezve Vaše zavazadla do cílové stanice, a zajistí tak všechny výlety „na lehkó“. Také na něm jistě oceníte přístřešek třeba pro polní bar!

OSOBNÍ AUTOMOBIL

Pro běžnou dopravu máme připravené i osobní vozy. Návštěva úřadů, převoz menšího počtu turistů, žádný problém!

PĚŠKY

Pořádně nasnídat a hurá do přírody pěkně po svých! A jestli nám budete stačit, dozvíte se spoustu zábavných historek!

„U MEDVĚDA“ NÁM SVÍTÍ

STRAVOVÁNÍ Chcete-li si Banát opravdu vychutnat, nemůžete opomenout zdejší specifickou kuchyni. Krajanek vaří tradiční česká jídla, které okořnil téměř dvousetletý pobyt v rumunských horách. A právě tato kombinace má jediný výsledek – že se výborně nadlábnete. :)

Při expedicích využíváme především polopenzí, kdy krajanek vaří doma a jídlo přijdou naservírovat k nám do hospody. Objednat si lze ale i plnou penzi nebo jednotlivá jídla v určené dny a zajít si na oběd přímo ke krajanům.

SÁRMY

Suroviny: Kysané zelné listy nebo čerstvé listy, ocet, voda a sůl. **Masová náplň:** 1 velká cibule, olej, 800 g mletého masa (mix hovězího a vepřového), pepř, sladká paprika, sůl, 150 g rýže, snítka kopru, 400 ml rajčatové šťávy (dala jsem plechovku loupáných rajčat a trochu feferonkové pasty). **Na podávání:** bílý chléb, možno kysanou smetanu.

Postup: Pokud nemáme kysané listy, povaříme ty čerstvé v octové osolené vodě asi 10 minut. Po zchladnutí vyřízneme košťál. Nakrájenou cibuli necháme zesklivatět. Přidáme k mletému masu, ochutíme paprikou, pepřem, solí a promícháme s propláchnutou rýží. Do zelných listů vložíme postupně válečky z masové směsi, zabalíme a utěsníme. Závitky naskládáme natěsně do kastrolu nebo pekáčku, položíme snítka kopru, podlijeme trochu vodou a rajčatovou šťávou a dusíme v troubě asi 45–60 minut při 150 °C. Šťáva se nezahušťuje, může se doplnit kysanou smetanou a jí se s bílým pečivem. Druhý den ochrátě je to ještě lepší. :)

HORÁCKÉ KOLÁČE

Suroviny: 500 g mouky (předpokládám, že hladké), asi 350 ml mléka, lžíce sádla, 2 lžíce oleje, lžíce cukru, 40 g kvasnic, sůl.

Postup: Z kvasnic, cukru a trochy mléka uděláme kvásek. Z mouky, tuku, soli, kvásku a mléka zaděláme těsto (nesmí být moc husté). Necháme vykynout. Těsto dáme na vál, lehce vyválíme na asi 2 cm tlustou placku. Skleničkou vykrájíme kolečka, dáme na plech vedle sebe, promažeme sádlem. Prsty uděláme důlky, na každý koláč dáme trochu povidel (1. mazání), rozetřeme, pak lžičku tvarohu (2. mazání), také rozetřeme a pak 3. mazání vtlačíme dovnitř. Navrch na každý koláč můžeme kápnout trošku smetany. Pečeme při vysoké teplotě, až jsou koláče zlatavé po stranách. (1. mazání – vestková povidla; 2. mazání – tvaroh, vajíčko, cukr, vanilkový cukr; 3. mazání – mák a cukr, nebo ořechy a cukr)

MICI (ČTI MIČ) PODLE KAROLA

Suroviny: 0,5 kg vepřového masa (plecko) a 0,5 kg hovězího masa (kýta) na jemno 3× namleté v mlýnku na maso, 1 rovná lžička soli, 1 rovná lžička mletého pepře, 1 rovná lžička tymiánu/saturejky, 1 hlavička česneku, 100 ml vody.

Příprava: Výše uvedené ingredience smíchejte, nechte chvíli odležet, odstraňte přebytečnou vodu, přidejte 1 rovnou lžičku jedlé sody. Nechte uležet v chladničce 24 hodin. Poté z připravené hmoty vytvarujte malé válečky přibližně 4–5 cm dlouhé a nejlépe na přírodním ohni ugrilujte.

BANÁTSKÉ ZELÍ

Do 4litrové sklenice nakrájíme malé hlávky zelí na čtvrtiny, proložíme nakrájenou cibulí, novým kořením, česnekem a chilli papričkami. Zalijeme osolenou převařenou a vystydlou vodou, přikryjeme talířkem a necháme při pokojové teplotě kvasit asi 10 dní. Používá se jako pikantní kyselá příloha k jídlu, nebo se polije olivovým olejem a udělá se salát. Nevaří se.

SLADKÉ ROHLÍKY

Suroviny: 1 kg hladké mouky, 150 g cukru krupice, 200 g tuku (1/3 oleje, 1/3 sádla, 1/3 změkklého másla), 1 vajíčko, 600 ml vlažného mléka, kostka droždí.

Postup: Připravíme kvásek, zaděláme těsto, necháme vykynout. Z těsta uděláme kuličky velikosti ping-pongového míčku, vyskládáme na utěrku a necháme opět vykynout. Na pomaštěném vále vyválíme ovál, dáme náplň, svineme a dotvarujeme rohlík. Potřeme vejcem a necháme znovu vykynout. Pečeme na 230 °C do červena. Plníme kakaem nebo šípkovou marmeládou.

RADY NA CESTU

CESTA DO BANÁTU

K překonání hranic je potřeba jen platný občanský průkaz České republiky, či jiného členského státu EU, v ostatních případech je potřeba zkontrolovat vízovou povinnost dané země. Cesta trvá z Prahy přibližně 17 hodin a jede se po trase Praha – Bratislava – Budapest – Szeged – Timisoara – Orsova – Eibentál. Cesta z Prahy měří 1050 km. Nezapomeňte na platnou zelenou kartu a cestovní pojištění, což je velmi důležitá součást vaší cesty do Rumunska, pamatujte, že dvojnásobná kontrola dokladů před odjezdem se vyplatí!

POČASÍ A OBLEČENÍ

Oblast Banátu je o něco teplejší, než obvyklý průměr v České republice. Teploty tam v létě atakují 30 °C, občas však přijde i horší počasí (které jako jedině neumíme ovlivnit), vůči kterému je potřeba se vybavit. Za klasicou výbavu se tak považují pevné boty (prošlápnuté, abyste se vyhnuli puchýřům), tenisky, sandále, nepromokavá bunda či pláštěnka, dostatek spodního prádla, plavky a velmi důležitá příkrývka hlavy a opalovací krém. Stav počasí poměrně dobře a přesně monitoruje norská meteostránka YR.no (zadejte obec Eibenthal).

ZDRAVOTNÍ A PŘÍPADNÉ KOMPLIKACE

Naši průvodci jsou vyškolení kurzem první pomoci, ve vesnici funguje i zdravotní sestra a malá lékárna, v případě vážnějších komplikací zajišťujeme odvoz s tlumočnickem do okresní nemocnice v Oršavě (40 km). Je důležité v případě zdravotních komplikací informovat vedoucího zájezdu či průvodce!

NÁROČNOST VÝLETŮ

Ačkoliv jsme v přírodě, jsme schopni operativně v závislosti na počasí či fyzických silách měnit po dohodě připravený program. Veškeré výlety probíhají „na lehkoo“, kdy vám naše dodávka či terénní vůz odveze na cílovou stanici všechny těžké batohy, stany apod., vy tak jdete jen se svým příručním batůžkem.

TURISTICKÁ VÝBAVA

V Banátu vás čeká terénní expedice, je potřeba zajistit stan (v případě hezkého počasí se často spí i pod širákem), karimatku a spacák. I v Banátu zapadá slunce, proto doporučujeme dobrou baterku či čelovku. Na delší túry je pak vhodný menší batoh, nerezový cukr, sušenka. Fofáky, mobily, GPS lze nabíjet v naší hospodě, kde je několik rozdvojek.

HYGIENA

Náš kemp „U Medvěda“ má k dispozici dvě venkovní sudové sprchy se slunečním ohřevem, splachovací

záchody a pisoár. Další vybavení je uvnitř domku, který má expedice také k dispozici (sprcha, záchod). Prosíme naše zákazníky, aby se chovali u nás jako doma. :)

PENÍZE

V českých vesnicích lze velmi často platit korunami, sponřební ceny jsou podobné jako v České republice. Na naši základně jsme schopni vyměnit peníze EUR/RON/CZK dle aktuálního rumunského kurzu (není horší než ten český), vy si tak nemusíte zbytečně měnit mnoho rumunských lei.

OBCHODY, MOŽNOST NÁKUPU SUVENÝRŮ

V každé české vesnici naleznete min. jeden obchod, kde se dají koupit základní suroviny (převažují ty trvanlivé a pečivo). Suvenýry máte možnost zakoupit přímo v našem centru „U Medvěda“, které funguje jako chráněné infocentrum pro naše krajanů, kteří zde vystavují své výrobky (dřevo, pálenky, medy, sýry).

STRAVA A PITNÝ REŽIM

V Banátu se potkávají dvě kuchyně, česká a moravská, která je ovlivněna tou rumunskou. Můžete zde narazit na mamaligu, mič, ale i moravské sármy (sarmale). Drtivá většina surovin pochází přímo ze zahrádky našich krajanů, vy tak po dlouhé době ochutnáte skvělou bio stravu. Pitná voda, kterou máme atestovanou, je k dispozici v každém našem kohoutku.

MOBILNÍ SIGNÁL – INTERNET

Banát je skvělý v tom, že se mu často nedostává mobilního signálu, vy tak zažijete pocit, kdy mobil se vám nabíjí většinou jen kvůli hřmá fotoaparátu. Pro signál je potřeba zdolat asi kilometr, kousek nad vesnicí „U Křížku“ se dá chytit jak rumunský, tak srbský signál. Během výletů je situace lepší a v ostatních vesnicích se lze většinou bez problémů dovolat. V ojedinělých případech jsme schopni zajistit připojení na internet, rychlost vytáčené linky z Banátu netřeba dále rozebírat, avšak i ta stačí na základní mailování. Ideální možností o zaslání informace o šťastném příjezdu do Banátu je za městem Oršava, kde budete mít na mobilu ještě rumunský signál, ze kterého vyjde sms na necelé tři koruny, srbské tarify nejsou vázány dohodami EU a jsou o mnoho dražší!

DOMÁCÍ VÝROBKY

Ti z Vás, kteří si rádi z dovolených vozi kromě zážitků i něco hmatatelného, ani v Banátu nepřijdou zkrátka. Od krajanů si můžete odvézt např. dřevěné výrobky – dřevěné kolébky, trakaře, katapulty, tácky atd., dále háčkované banátské panenky nebo medy, marmelády, sýry, nejtrůnější pálenky, místní čaje atd.

Festival Banát

HONZA HOMOLA

(WOHNOUT)

Jsem fakt dojatej, tenhle festák byl fakt dobrej. My jsme tady čtvrtý den, každý den se děl nějaký nářez, ať už to byla přiroda nebo kořalka. Fakt jsme si to užili včetně koncertu! Takže jestli pojedeme příští rok do Banátu a pozvou nás, tak budeme fakt rádi!

VAŠEK BLÁHA

(DVOJEJ BILL)

Na otázku k 15 letům existence kapely: Díky hraní už jste měli tu možnost podívat se leckam. Kde se vám obzvláště líbilo? – Asi bych měl uvést nějaké místo z Čech, tady jsme doma. Ale jelikož jsme měli letos v Čechách koncertní pauzu a jezdili hrát po světě, abychom nevypadli z tempa, rád bych vzpomenu na naprosto špičkový místo v Rumunsku. Konkrétně na oblast českých vesnic Banát, kde jsme o prázdninách hráli v Eibentálu a bylo to naprosto fantastický.

FESTIVAL BANÁT

HUDEBNÍ DOBRODRUŽSTVÍ U KRAJANŮ

Máte rádi kvalitní hudbu, cestování a otravují vás megalomanské české festivaly plné reklam, dlouhých front, langoše nadívané fritovacím olejem a desítka přes třicet korun?

Připravili jsme pro některé těžko pochopitelnou čtyřdenní dovolenou plnou hudby, pohody, přátelství a sblížení s místní kulturou. Tisíc kilometrů od Prahy pořádně ten nejzvláštnější festival v českých zemích. A putování autobusem s vaší oblíbenou kapelou je jen začátek. Po příjezdu vás čeká příjemný výlet od Dunaje šestikilometrovým stoupáním do naší vesnice, která se vám náhle rozevře jako na dlani. Jste doma! Česká kultura, trochu archaická čeština, kterou si sem naši krajané odnesli téměř před dvěma sty lety, po dlouhém putování vypadá jako úkaz. Příjemní obyvatelé Eibentálu se postarají doslova o vše, ochutnáte banátské speciality, poznáte, jak se spí pod rumunským nebem, a hlavně zažijete těžko popsatelnou atmosféru tohoto festivalu. Právě překonání tisícovky kilometrů je ten ideální filtr, kdy se do Banátu vydají opravdu jen ti praví se zájmem o místní kulturu a vrací se s pocitem obrovské sounáležitosti a náladou, kterou jste naposledy zažili při odjezdu z letního tábora.

Třídenní exkurze do zapadlých končin rumunského Banátu, skvělé kapely, výlet na majestátný Dunaj a do blízké jeskyně, koupání v Hřídlech, představení krajanských souborů z českých vesnic rumunského a srbského Banátu. Tohle je jen začátek...

JSME NEJLEPŠÍ ČESKÝ FESTIVAL V RUMUNSKU. :)

JAK JSME PŘIŠLI K FESTIVALU?

Všechno dění na světě má své důvody. Jednou takhle ležíme u ohně na vyhlídce Známana a povídáme si s jedním tátou, co využijí u poslední chvíli uvolněné místo u jedné expedice základní školy. Má kapelu, tak si tak kečkáme a pijeme pivo. Když jsme se dostali domů, říkáme mimochodem mezi našima kámošema, co holdují hudbě, že tam byl nějaký Ondra. Zjišťujeme, že ten nějaký Ondra Ježek je guru české alternativy. Fajn. O pár měsíců dostáváme od Fíka nabídku k organizaci festivalu. Jsme kluci podnikaví, jdeme do toho, ačkoliv tomu vůbec nerozumíme. Jak tam dostat lidi? Musíme pozvat kapely, kdo zná kapely? Ondra. Nejsme troškaři a zveme jich rovnou dvacet pět. Půl roku se modlíme u objednávek a sledujeme, jak se postupně dostávají z děsivého mínusu do kladných vod. **Máme festival!**

Festival Banat
21.8. - 24.8. 2014
EBENTHAL - jedna z Českých vesnic v Rumunsku

UŽ JSME DOMA • ZRNÍ • DVA
WWW.NEUROBEAT • FAT LIVE
NYLON JAIL • HOUPACÍ KONF

FOLKLORNÍ VYSTOUPENÍ ČESKÝCH KRAJANŮ
VĚS • VOTIČKA • PŘVÍ HORE • THE FELLAS • WLE • KIESLO
BITUMEN BEAT • CHÁSKA • DRINKO • ADOSS • PRU PRU •
LUCIE REDLOVÁ • MARGO & LED SEZELIM • PAPIR SKLO
MILAN FI. MANIEX •

Festival Banat
22.8. - 25.8. 2013
EBENTHAL - jedna z Českých vesnic v Rumunsku

UŽ JSME DOMA • WOHNOUT
BLUE EFFECT • VLASTA REDL
B4 • DVA • HOUPACÍ KONF • KIT

FOLKLORNÍ VYSTOUPENÍ ČESKÝCH KRAJANŮ
VĚS • VOTIČKA • PŘVÍ HORE • THE FELLAS • WLE • KIESLO
BITUMEN BEAT • CHÁSKA • DRINKO • ADOSS • PRU PRU •
LUCIE REDLOVÁ • MARGO & LED SEZELIM • PAPIR SKLO
MILAN FI. MANIEX •

Vstupenka + doprava + kemp
3499 Kč
kapacita omezena

akci zajišťuje organizace
Dovolená v Banátu - člověk v tísni
www.festivalbanat.cz

Festival Banat
19.8. - 23.8. 2015
EBENTHAL - jedna z Českých vesnic v Rumunsku

ŠVIHADLO • KVĚTY • OTK
VLOŽTE KOČKU • WOHNOUT
ZUBY NEHTY • DIVOKEJ BILL
HELEMESE • XAVIER BAUMAXA

FOLKLORNÍ VYSTOUPENÍ ČESKÝCH KRAJANŮ
BIORCHESTR • BOMBARĐÁCI • LUCIE REDLOVÁ • MUCHA • VOILA!
NAUZEJA ORCHESTRA • PAPIR SKLO PLASTY • PLANETY
PEPEK A NAMORŇNIK • VASILŮV RUBÁŠ
RUDOVOUS • TY SYČÁCI • LETO
VYJAKOMÝ

• doprava speciálními autobusy v doprovodu svých oblíbených kapel
• ubytování u kojanů nebo ve státech v státech v kempu
• výlet na Guttech Dunajské olympiády
• výlet na vrcholku Známana
• tradiční banátská jídla a skvělé pálenky

3499 Kč
kapacita omezena

akci zajišťuje organizace
Dovolená v Banátu - člověk v tísni
www.festivalbanat.cz

JŘÍN (NYLON JAIL)

Vytrácí se festivaly, které nesmrdí finančním prvoplánem a nejsou sevřeny plněním sponzorských podmínek a obavami o zaplacení nákladů nebo o výdělek. Možná to zvládá ještě Trutnov a právě Banát.

KITTCHEN

Užil jsem si to moc. Koukal jsem. Já jsem vlastně dost rozmazlený, mám rád soukromí, teplou vodu, postel tak akorát... takže to pro mne bylo velmi nestandardní. Ale ty kapely, to prostředí, ta atmosféra, místní rodáci, holky v krojích a divadlo o životě v Banátu... senzace.

ONDRA JEŽEK

(OTK A PRODUCENT)

Nejdřív jsem tam jel na výlet se školou našeho dítěte, nějak nezaplnili školní akci, tak vyhlásili, že můžou jet i rodiče, a protože mám rumunské hory moc rád, tak jsem vyrazil. Pak na jednom z výletů na salaš jsme se zábavně pohádali o to, co je to rozumná hudba, tvrdil jsem, že Kabátí a Landa ne... Bylo to celé takové furiantské, ale závěr byl, že další rok tam pojedeme hrát a seženu i další kapely. Ukázalo se, že jsem nekecal a hnedle se nechala uhnat i Miňága, kterým jsem zrovna něco domíchal. Celá loňská akce dopadla ve-sele, takže letos jsem se zapojil ještě víc.

VLASTA REDL

Je potřeba občas jet někam zadarmo a zahrát si zadarmo, to tomu dává úplně jiný smysl.

FESTIVAL POMÁHÁ!

Během tří dnů se v Eibentále utráť za služby u krajanů bezmála 1,5 milionu korun, při průměrném platu cca 4–5 tisíc korun je to obrovská pomoc!

FESTIVALOVÁ SBÍRKA

Všichni návštěvníci mají možnost Banátu pomoci, podle připravených seznamů do Eibentálu přivést materiální pomoc, která se poté přerozděluje do dalších vesnic. Místní škola si například přivydělává divadelním vystoupením, za ušetřené peníze se pak vydávají na krásné výlety, které si běžně nemohou dovolit.

ORGANIZACE

Do organizace festivalu se zapojuje přes polovinu obyvatel Eibentálu.

DACIA GAMES

Banátská olympiáda pro všechny! Festival není jen o hudbě, ale i o překonání vlastních schopností. V pátek v hospodě U Medvěda se můžete těšit na skvělou zábavu, ale i absolutní vyčerpání. Banát se s nikým nemazlí!

VSTUPENKA
na festival

+ DOPRAVA
+ KEMP

3499 Kč

O FESTIVALU

Během několika let jsme dokázali festival termínově ustálit a pořádáme ho zpravidla čtvrtý srpnový „víkend“. Během roku máte možnost se na tuto akci přihlásit přes webový formulář na stránkách www.festivabanat.cz, vybrat si s jakou kapelou chcete cestovat autobusem, a pak se již těšit na úterní odpoledne, kdy si vás vyzvednou festivalové autobusy na zvoleném nástupním místě! Ve středu již začíná banátský maraton, při kterém poznáte, co to znamená žít na plný plyn.

Ochutnáváte skvělé banátské dobroty, košťujete pálenky a višiny, poznáváte nové lidi a neopakovatelnou atmosféru vesnice. Již ve čtvrtek vás čeká **velká porce hudby**, pod pódiem máte šanci rozcvičit po cestě unavené tělo a protančit celou noc, banátský festival totiž nekončí a jede až do rána.

V pátek pak odfrknete **výletem do jeskynního systému Ponicova**, kterým vyplavete až do Dunaje, kde na vás čekají lodičky a následný **výlet na Kazany**. Vše zakončíte dunajskou koupačkou a ti odvážnější zkusí i odvalu seskokem z bývalé sýpky na uhlí. Ti, kteří zůstali ve vesnici, však nemusí zoufat, uvolněná zábava je připravena i v hospodě „U Medvěda“, kde odpoledne vrcholí malá **banátská olympiáda – Dacia games!** Večer pak patří opět skvělé muzice.

Po dvou dnech muziky si i hlava žádá malou změnu, tu zajistí **pravý krajanický festival** nejenom českých vesnic v Banátu, ale třeba i Srbska. Přehlídka **folklórních souborů** a místních zvyků poté volně přejde do posledního večera, který se postupně převalí do toho nejsmutnějšího dne celého výletu. Cesta zpět do civilizace a běžného života je těžkým vystřízlivěním, všichni však vědí, že za rok se potkáme opět zde, v Banátu!

BANÁTSKÁ PĚTISMĚRKA

D A C I A V L A H T N E B I E T B A
N L A B E C E D G E R N I K I O D A
F E S T I V A L E C I M U S T R U U
E C I D E P X E U N S U S R U A B P
A S R O V E N S K O A N E L E H O E
D U N A J H L E A V O C I N O P V T
D A K O V A R N A L K E N S E C A R
N O U D E V D E M K A N A M A N Z A

ŠKOLSTVÍ V BANÁTU

Na Banátských vojenských hranicích byla dříve úředním jazykem němčina, v jednotlivých lokalitách pak i jazyky těch národností, jež je obývaly. To znamená, že po příchodu českých přesídlenců do nově vzniklých českých kolonií se zde vedle němčiny rovněž český úřadovalo i vyučovalo. Učování probíhalo dlouhou dobu podomácku, šlo patrně jen o výuku trivia (čtení, psaní, počty), vyučovali nediplovaní učitelé – laici, většinou místní vzdělanější rolníci nebo vojenští vysloužilci. Učitelé, stejně jako po svém příchodu i kněží, nosili uniformu, ale byli obvykle bez hodností. Zpravidla polovinu svého platu dostávali od vojenského eráru, druhou polovinu jejich mzdy, obilí i dřevo jim zaopatřovali místní občané. Byly to tedy v podstatě školy obecní. Dozor nad nimi byl svěřen církevnímu a vojenským úřadům. První škola ve vlastním slova smyslu byla (spolu s obecním domem) vybudována roku 1848 v Eibentále, v ostatních osadách až po roce 1850.

Roku 1873 byla banátská Vojenská hranice zrušena a její území bylo začleněno do tzv. Zalitavska (uherské části dualistického Rakouska-Uherska). I když se maďarština stala povinným úředním jazykem, změny ve správním držení se v českých obcích dlouho neprojevovaly, nadále se učilo česky, později ze slabikářů schválených uherskou vládou. Podstatnou změnu přinesl rok 1907, kdy byly školy zestátněny a maďarština se stala jedinou vyučovací řečí. Maďarizační tlak stoupal i v dalších českých obcích, ve školách se čeština nesměla používat už ani jako řeč pomocná, úřady měly námitky i proti českým křesťanským jménům a českému zpěvu. Během 1. světové války se v některých českých vesnicích už nevyučovalo vůbec (Rovensko, Šumice, Bígr).

Roku 1919 a definitivně roku 1920 byly české osady v Banátu připojeny k rumunskému království. Na rozdíl od poměrů hospodářských a sociálních nastala pro české školství přece jenom příznivější situace. Školy byly sice roku 1921 znovu zestátněny, ale rumunské úřady povolily obnovení českého vyučování. Vedle dosazovaných učitelů rumunských na nich už také působili diplomovaní čeští učitelé, již v těchto končinách narození. Protože jich byl nedostatek, mezistátní dohodou z 20. let rumunské ministerstvo školství povolilo působení českých učitelů, vyslaných do Rumunska z ČSR.

Ministerstvo školství a národní osvěty ČSR pak začalo učitele do většiny českých vesnic v Rumunsku znovu vysílat až po skončení reemigrace ke stáším v roce 1949, které definitivně skončily někdy v roce 1957 nebo 1958; o jejich prodloužení pak už neměla zájem ani jedna z obou zainteresovaných stran. Situace se v českém menšinovém školství zlepšila až v 70. letech, kdy bylo několika žákům z českých vesnic umožněno studovat na pedagogickém lyceu v Nadlacu. Právě tito absolventi nastoupili do českých škol jako učitelé.

Rumunský stát je v otázkách menšinového školství v posledních dvou dekádách celkem přístupný a právo na vzdělání v mateřském jazyce je zaručeno nejen ústavou, ale i školskými zákony a právními normami. V současné době je sice hlavním vyučovacím jazykem rumunština, čeština zde má však také své místo a některé hodiny probíhají právě v českém jazyce. Díky postupnému vysídlování české oblasti se zmenšují i počty žáků, v současné době je necelých třicet žáků v eibentálské škole, ostatní vesnice mají ještě nižší počty. Škola v Šumici již nefunguje a podobný osud zřejmě brzy potká i Rovensko.

KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Současný stav životní úrovně v Banátu, který mnohým přichází například jako romantický, nelze zakonzervovat. Lze pouze intenzivně a cíleně usilovat o zachování kulturního dědictví (jako je jazyk a slovesnost, náboženská komunita), architektury a zemědělství (jako zdroje obživy, ale i jako potenciál údržby krajiny). Současně je nutno pracovat na vyrovnávání rozdílů mezi Banátem a Evropou (cesty, zdravotní zajištění, pracovní příležitosti, úroveň bydlení, internet a moderní technologie, přístup ke vzdělání). Jedině takto se totiž podaří zastavit odliv lidí z Banátu a jediné pak může dojít k záchraně odkazu předků, kteří zde 180 let tvrdě pracovali.

Naše organizace se věnuje především místním českým školám, ty si díky malému rozpočtu nemohou mnoho věcí dovolit. Spolupracujeme s mnoha subjekty, které nejen během festivalu zásobují české školy potřebným materiálem. Ve spolupráci se školami jsme vybavili školy a domácnosti mnoha počítači, spotřebním materiálem, zajišťujeme sbírky, výlety apod.

Pro další informace nás kontaktujte!

EIBENTÁL (= TISOVÉ ÚDOLÍ)

Ves Eibentál byla založena v roce 1827 v úzkém údolí podél potůčku Tisovice a své německé jméno dostala podle rozsáhlých porostů tisu, po kterých ale dnes již není ani památka.

Za vykácení tisů mohou (kromě dřevorubců) zejména mimořádné vlastnosti jeho dřeva. Nádherné, husté tisové dřevo se širokým červenohnědým jádrem a úzkou světlejší bělí je nejtvrďší a nejtěžší z našich domácích jehličnatých dřevin. Kdysi se mu říkalo „železné dřevo“, protože latě vyrobené z tisu prý vydrží déle než kovové tyče. Také nejstarší známý dřevěný předmět vyrobený rukou člověka – kopí, jehož stáří se odhaduje na 50 tisíc let – je z tisu. Kvůli své pružnosti bývalo tisové dřevo oblíbeno zejména na výrobu luků, kuší a dalších zbraní; v obdobích válek se dokonce stávalo nedostatkovým zbožím.

VÝBĚH NA KOVÁRNU

Už od pradávna kopec Kovárna fascinoval... Ohromoval svou mohutností, strmým svahem a cestičkami, připomínajícími vrásnění od mnoha generací krav a ovcí, jež spásaly tu nejzaslouženější eibentálskou trávu.

Traduje se, že právě na jejím vrchu stanul **roku 1827** praotec Eibentál a mimo jiné pravil: „Mám žízeň!“... Poté naléhavě pohleděl na praotce Bígra a pravil: „A mazej!“... A tak se stalo, že praotec Bígr odešel do háje a banátských lesů, aby donesl praotci Eibentálovi zlatavý mok. Nikdo tenkrát netušil, že se praotcové viděli naposledy... Praotci Eibentálovi jako prvnímu po odchodu Bígra došlo, že co si sám neudělá, to nemá, a tak se chopil se svými druhy práce a započal se stavbou hospody. Pracovali dnem (na svých polích) a nocí (na stavbě hospody), aby po měsících bezesných nocí monumentální dílo dokončili... Aby dokončili hospodu U Medvěda.

Již další rok, tedy **roku 1828**, se druhové opět sešli na Kovárně, aby spolu oslavili 1. výročí založení své milované vesnice Eibentál. Pohled na zvukvětající vesnici v nich však probudil sentimentální vzpomínky na nejistý osud praotce Bígra a jeho nedokončenou misi... Truchlili dlouho, tak dlouho, než jejich teskný pohled po chvíli spočinul na jejich zbožňované hospodě U Medvěda. I pohleděl vyprahlý praotec Eibentál na své druhy a pravil: „Kdo první mi donese zlatavý mok, tomu dám svou dceru a poloviční podíl v hospodě k tomu. Strhl se závod, jaký Banát nezažil, kde druzi nechtěli být druzí, a který po boji vyhrál mou, který jen jedno jméno – Josef měl. „Dobře Josef, dobře sis pospíšil, zde dceru mou máš, podíl v hospodě je tvůj a druhé jméno tvé necht je Pospíšil,“ pravil praotec.

A tak se stalo, že právě tento památný běh si našel své výsadní místo **při oslavách založení vesnice Eibentál**. Každý další rok tak běhali eibentálští z Kovárny pro pivo a s pivem na Kovárnu. Už to nebylo o dceru a hmotné majetky, ale velkou prestiž, díky které mnohdy mládenci přízeň dcer a jejich rodičů získávali. Během let se běh postupně přetvářel, aby se zachoval v současné podobě:

Mládenci, ale dnes už i dívky, vybíhají z hospody na kopec Kovárnu, aby dosáhli co nejlepšího času. Historií pak také připomíná dědic = spolumajitel hospody U Medvěda – Tibi Josif Pospíšil, který každému, kdo zdolá Kovárnu pod 2 minuty, zdarma natočí zlatavý mok.

Historií běhu mapuje kronika, která uvádí mnoho speciálních výběhů opředených sázkami, výběhy naboso či běhy s různými předměty typu prázdného sudu.

Především ale uvádí bájně **časy a pořadí od roku 1828 až do současnosti**:

1.	Jirka Hron	1:22
2.	Kramí	1:31
3.	Matěj Matoušek	1:36
4.	Sedli	1:38
5.	Hynek	1:39
6.	Kuba Marek	1:42
7.	Tomáš (Litomyšl)	1:50
8.	Kosmický Žirafáč	1:51
9.	Šídlo	1:53
10.	Joží	1:57

**CHCEŠ-LI I TY SE STÁT SOUČÁSTÍ EIBENTÁLSKÉ HISTORIE,
PAK OKUS SVAH MÝTY OPŘEDENÉHO KOPCE KOVÁRNA A MAZEJ!**

NA NÁVŠTĚVĚ U KRAJANŮ

Vaše návštěva našich krajanů v roli platicího turisty může dnes být (zejména při dodržení zde naznačených zásad) sama o sobě jednou z nejlepších forem pomoci našim krajanům. A věřte, že banátští Češi si dobrých hostů opravdu umí vážit a umí s nimi i přátelsky posedět a poveseit se jako málokdo jiný.

Čeští turisté by však měli do banátských vesnic jezdit jako uctiví, pozorní a nenápadní hosté tamního, v mnoha ohledech originálního a obdivuhodného prostředí a nikoli jako ti, kdo se tam jedou vyřádit na účet místních a k jejich škodě. Jedině tak mohou být návštěvy turistů v českých vesnicích Banátu výrazným přínosem a obohacením jak pro české turisty, tak i pro naše krajany.

Přínos pro naše turisty je zcela evidentní: navštíví rázovité a i ve světovém měřítku naprosto jedinečné prostředí u nás již většinou zaniklého českého venkovského živilu „ladovského“ stříhu, okořeněného vlivem kultur okolních národů (rumunský, srbský aj.), které zde žijí v pozoruhodné symbióze. Vesnice jsou navíc zasazeny v nádherném, pro nás exotickém, divokém a dobře zachovaném přírodním prostředí s možností nekonečných toulek po vozových cestách a pěšinách, vinoucích se po horských pastvinách i hlubokými bukovými lesy. Rázovité salaše, četné krasové útvary, hojnost divoké zvěře, v Evropě již tak vzácné ekologicky nijak nenarušené prostředí, čerstvé povětrí, domácí strava, vlnití a zajímaví lidé – je tolik důvodů, proč toto nevšední prostředí navštívit. Je to krása, která má daleko do jakéhokoliv kmce.

Neméně důležitý je ovšem přínos návštěv českých turistů pro obyvatele vesnic: jejich přijímání se jim může stát jednou z mála příležitostí, jak práci na svém hospodářství v tom nejlepším slova smyslu prodat a získat touto cestou nějaký finanční příjem. Za současné situace je to o to důležitější, že jediné pracovní příležitosti, které bývají z některých vesnic dostupné – totiž tvrdá a nebezpečná práce v nedalekých dolech, zanikají a zdejší lidem prakticky nezbyvá jiná obživa, než práce na málo úrodných polích. Čeští turisté mohou být místním obyvatelům také prostředníky k udržování přirozeného kontaktu se současným českým jazykem a realii.

Zkušenosti ale ukazují, že k tomu, aby turisté z České republiky byli pro obyvatele českých vesnic v rumunském Banátu skutečně přínosem, je nezbytné, aby přijížděli se základním povědomím o stylu života, zvycích a pravidlech, která jsou v těchto komunitách zachována, a zejména aby měli k těmto souřadnicím tamního života respekt. Bohužel za posledních dvacet let již vesnice zažily kromě návštěvníků citlivých a vnímavých také nemálo těch, kdo zde svým počínáním způsobili více škody než užítku, podobní člověku dupajícímu po vzácných květinách.

VÍTR, KTERÝ PLENÍ ZEMI

Společnost Enel zahájila v těsné blízkosti české krajanské vesnice Svatá Helena v župě Caras Severin bezohlednou výstavbu 21 větrných elektráren. Tento projekt velmi výrazně ohrozil existenci unikátní české komunity, jejíž ekonomika je postavena na bio-zemědělství a na šetřném cestovním ruchu, a je podporován půjčkou 200 milionů euro od Evropské investiční banky.

Bohužel v této vesnici postupně dochází k likvidaci dosud plně nevyužitého potenciálu cestovního ruchu založeného na ekologickém zemědělství a neporušené krajinné národního parku Železná vrata, který má za cíl chránit přírodu Dunajské soutěsky. V současné době se podařilo zastavit další projekty na českých vesnicích.

STRUČNÉ DĚJINY

Na púdě dnešního Rumunska žili lidé už kolem roku 8000 př. n. l. Součástí světové historie se území stalo, když místní obyvatelé začali kolem roku 600 př. n. l. obchodovat s Řeckem. O 700 let později zahájil proti Dákům (jak byli tamní obyvatelé nazýváni) vojenské tažení římský císař Traján. Mezi lety 106 a 271 byla Dácie součástí Římské říše.

V oblasti se později vystřídal mnoho národností – Hunové, Avaři i Slované. Mezi 10. a 13. stoletím byli vůdčí silou předkové dnešních Maďarů, kteří ovládali především Transylvánii. Na začátku 14. století vzniklo první knížectví nazvané Valašsko a o několik desetiletí později bylo vytvořeno další knížectví – Moldavsko. Většinu obyvatel představovali nevolníci ovládaní aristokratickou třídou bojarů. V 15. století se objevila další hrozba – Turci, kteří nejprve zabrali Transylvánii a v 17. století i Valašsko a Moldavsko. Transylvánie se později (1687) dostala do područí Rakouska. Ve druhé polovině 19. století sloučil princ Alexandr Ioan Cuza Valašsko a Moldavsko v jeden stát nazvaný Rumunsko a roku 1877 vyhlásila země na Turecku nezávislost.

V první světové válce bojovali Rumuni na straně Velké Británie a Francie a díky tomu získali od Ruska zpět Besarábii. Ve druhé světové válce Rumunsko o Besarábii znovu přišlo, stejně jako o část Transylvánie a další teritoria. Země nejprve bojovala na straně nacistického Německa, ale v srpnu 1944 přešla ke Spojencům a získala zpět Transylvánii. Po válce došlo v Rumunsku k nastolení komunistického režimu, jehož nejvýraznějším představitelem byl v letech 1965–1989 diktátor Nicolae Ceausescu. Nyní je Rumunsko demokratickým státem, roku 2004 vstoupilo do NATO a v roce 2007 se stalo také součástí Evropské unie.

LIDÉ / OBYVATELSTVO

Počet obyvatel: asi 21,85 milionů | **Věková struktura:** 14,8 % děti do 15 let, 14,8 % obyv. starších než 65 let, polovina obyv. mladších než 39,1 let | **Městské obyvatelstvo:** 57 % | **Etnické složení:** převažují Rumuni, ale v zemi žijí také Maďaři, Romové, Ukrajinci, Němci, Rusové a Turci | **Náboženství:** pravoslavní 86,7 %, protestanti 7,5 %, katolíci 4,7 %, ostatní 0,9 %, bez vyznání 0,1 % | **Jazyky:** rumunština | **Obyvatelstvo pod hranicí chudoby:** 21,1 % | **Gramotnost:** 97,7 %

POLITIKA

Typ vlády: republika | **Samostatnost:** 9. května 1877 (předtím Osmanská říše) | **Hlava státu:** prezident volen všelidovým hlasováním na pětileté období (umožněna druhá kandidatura); premiér je se souhlasem parlamentu jmenován prezidentem

EKONOMIKA

HDP na hlavu: 12 600 USD (odhad z r. 2011)
Měna: nový rumunský lei (RON)

GEOGRAFIE

Rozloha: 238 391 km², o něco menší než Velká Británie, skoro dvakrát větší než Řecko | **Délka pobřeží:** 225 km | **Hranice:** 2 508 km (s Bulharskem, s Ukrajinou, se Srbskem, s Moldavskem a s Maďarskem) | **Podnebí:** mírné s chladnými zimami doprovázenými množstvím sněhu a mlh; léta jsou slunečná s častými přeháňkami a bouřkami | **Teploty (°C) v Bukurešti:** leden–březen –4 až 4 (noc) / 0 až 14 (den), duben–červen 4 až 16 / 14 až 29, červenec–září 16 až 10 / 30 až 27, říjen–prosince 10 až –3 / 27 až 7 | **Nejnižší a nejvyšší bod:** Černé moře 0 m / Moldoveanu 2 544 m

Česká republika má v Rumunsku několik forem zastoupení, tou hlavní je Velvyslanectví České republiky, která sídlí v Bukurešti, její pobočkou pro župy Timiș a Caraș Severin je Honorární konzulát v Temešváru. V Bukurešti se také nachází České centrum, pod které spadají věci z oblasti kultury a sblížování národů. Nejznámější organizací zastupující české krajany je organizace UD-SCR (DSSČR – Demokratický svaz Slováků a Čechů v Rumunsku), který má pobočky téměř ve všem místech, která jsou osídlena našimi krajany. Předseda tohoto spolku je zároveň poslancem v rumunském parlamentu, v němž mají ze zákona národnostní menšiny 18 mandátů.

HYDROELEKTRÁRNA ŽELEZNÁ VRATA

Hydroelektrárna Železná vrata se nachází na řece Dunaji na západě Jižních Karpat, kde spolu se stejnojmennou přehradou tvoří hranici mezi Rumunskem a Srbskem. Pojmenování Železná vrata tedy slouží jako název pro přehradu, vodní nádrž a soutěsku na konci středního toku Dunaje. Rumunský překlad zní *Porțile de Fier*.

Vodní nádrž Železná vrata vznikla v letech 1964–1972 jako společný rumunsko-juhoslávský projekt na Dunaji. V 80. letech přibyla spodní nádrž nazvaná Železná vrata II. Hráz starší přehrady má na délku 1 200 m a na výšku 63 m a nachází se v ní hydroelektrárna o výkonu 2 052 MW (v druhé hrázi 591 MW), hladina Dunaje se kvůli ní zvyšila o 33 m.

Dunajský průlom je tvořen unikátní soustavou soutěsek, které střídají širší úseky řeky. V místech nazvaných Velká a Malá Kazaňská soutěska (Cazanele Mari a Mici) je Dunaj nejúžší (150 m) a nejhlubší, toto místo je nejhlubším místem na celém toku Dunaje (82 m) a dno soutěsky se nachází pod úrovní Černého moře. Řeka zde bývala plná peřejí a obtížně splavných úseků, což vyřešila a nenávratně změnila přehrada Železná vrata.

Národní park Železná vrata byl vyhlášen v roce 2000, zaujímá rozlohu **115 655 ha** a patří do V. kategorie podle IUCN. Východní hranicí parku je vesnice Gura Văii u hráze přehrady, od které se táhne přes 100 km proti proudu Dunaje až k městečku Bazias při soutoku s řekou Nerou. Zdejší soutěsky bývaly v minulosti strategickými pozicemi a dnes jsou významnou biogeografickou hranicí na styku Panonské pánve a Dolnodunajské nížiny. Na území parku je označeno 20 maloplošných rezervací, ve kterých jsou předmětem zvláštní ochrany živočichové, především ptáci, rostliny, geologické, především vápencové tvary a paleontologické lokality. Byly zde vyhlášeny také dvě evropsky významné lokality zařazené do soustavy chráněných území NATURA 2000.

Údolí Dunaje bylo již od pravěku významným spojovacím koridorem mezi střední a východní Evropou a můžeme zde nalézt stopy různých kultur. Na území se nacházejí mnohé **architektonické památky** (města, kostely, kláštery, tvrze). Díky vápencovému podloží zde vznikl typický krasový reliéf s charakteristickými tvary jako jsou **jeskyně, závrtý, hluboké soutěsky a škrapová pole**. V národním parku bylo napočítáno cca 5200 druhů živočichů a 1668 druhů vyšších rostlin. Ze zdejších asi padesáti vegetačních formací je jich třicet považováno za reliktní, zejména třetíhorního stáří. Mezi endemické a reliktní druhy patří např. kavyl podunajský (*Stipa dunabialis*), borovice černá banátská (*Pinus nigra* subsp. *banatica*), želva zelenavá (*Testudo hermanni*), želva bahenní (*Emys orbicularis* /L./), zmije růžkatá (*Vipera ammodytes*) a štír karpatský (*Euscorpisus carpathicus*).

Zdejší lesy jsou tak právem nazývány přírodním arboretem, najdeme v nich mj. deset druhů dubů. Dále zde žije **množství ohrožených a chráněných druhů ptáků**, např. orel mořský (*Haliaeetus albicilla*), volavka stříbřitá (*Egretta garzetta*), kormorán malý (*Microcarbo pygmeus*), bukač velký (*Botaurus stellaris*), kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*) a ledňáček říční (*Alcedo atthis*). Jedno z maloplošných chráněných území je **ostrov Moldova Veche**, který je chráněnou ptačí oblastí. Ve zdejších lesích se dosud potulují velké šelmy zastoupené medvědem hnědým (*Ursus arctos*), vlkem obecným (*Canis lupus*) a rysem ostrovidem (*Lynx lynx*). Najdeme zde i kočku divokou (*Felis silvestris*) a vydru říční (*Lutra lutra*). Do ochrany přírody a zvláště živočichů se příliš nezapojují zdejší obyvatelé, kteří stále považují medvědy a vlky za škodnou zvěř a nemilosrdně je střílejí...

ZÁTOPOVÁ OBLAST

Kvůli zátopové oblasti se muselo vystěhovat 17 000 obyvatel ze starého města Orșava, z osrova Ada Kaleh a z pěti dalších vesnic. Po dokončení přehrady jugoslávská i rumunská strana vyhlásily na svých dunajských březích národní parky, které navzájem spolupracují: rumunský Parcul Natural Portile de Fier a jugoslávský (srbský) Nacionalni Park Derdap.

NÁRODNÍ PARK

Národní park Železná vrata (rumunsky Portile de Fier, srbsky Djerdap) je největším chráněným územím v Rumunsku a představuje také chráněnou oblast s největší etnickou rozmanitostí: Rumuni, Srbové, Češi, Romové, Maďaři, Němci.

Najdeme jej v jihozápadní části země při hranici se Srbskem, což je jižní cíp rumunského Banátu. Jižní hranici parku tvoří řeka Dunaj, jehož koryto zároveň tvoří státní hranici. Dunaj zde prochází okrajem vápencových Jižních Karpat, ve kterém vytvořil na konci třetího mohutný průlom – Dunajský průlom (Gherdapuri), který je svou délkou 144 km považován za nejdelší v Evropě.

Kaňon je dnes do výšky 32 m v délce kolem 150 km vyplněn vodami nádrže Železná vrata. Park zahrnuje strmé dunajské břehy a pokračuje dále do vnitrozemí. Důvodem vyhlášení parku bylo přispět k zachování zdejší krajiny a biodiverzity a také k ochraně etnického a kulturního dědictví.

ZDRAVOTNICTVÍ

V Rumunsku je třeba počítat s poněkud horší úrovní lékařské péče, zejména v zařízeních mimo Bukurešť. Je možné využít i služeb soukromých klinik (Biomedica, Medlife, Medico-ver atd.), kde jsou podmínky o poznání lepší a ceny vyšší než u smluvních lékařů. V případě komerčního připojištění však pojišťovny většinou tyto náklady hradí, je to však nutné předem konzultovat s českou pojišťovnou.

DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA

Jednotná nouzová linka: 112 (policie, hasiči, záchr. služba)

Pohotovost: Bukurešť 021962 (021 je předvolba pro Bukurešť, v případě volání z českého mobilního telefonu je nutné volat 0042021962) – Spítalul de Urgenta, Calea Floreasca 8

ELEKTRICKÉ NAPĚTÍ

230 V (jako v ČR)

DOPRAVA

Přestože na mnoha hlavních silničních tazích došlo v poslední době k výraznému zlepšení, je dosud stav silnic v Rumunsku spíše špatný. Je třeba počítat na „dálnici“ s přítomností chodců, cyklistů a zejména v noci zvláště nebezpečných neosvětlených povozů.

Upozorňujeme také na větší množství volně se pohybujících psů, jak ve městech, tak i mimo ně. Je třeba zachovávat opatrnost, případně brát s sebou klacek a kameny.

PhDr. JIŘÍ ŠITLER – velvyslanec v Rumunsku od roku 2010, dříve pracoval jako zmocněnec a velvyslanec pro Barmu, Thajsko, Laos a Kambodžu. V profesní kariéře také prošel kanceláří Václava Havla či pozicí hlavního českého vyjednavače odškodnění obětí nacistismu a holocaustu.

Již několik let působíte jako velvyslanec v Rumunsku, jak je pro vás příjemné žít v Bukurešti?

Bukurešť je mnohem zajímavější a příjemnější, než je její pověst. Je to živá, téměř dvoumilionová metropole s bohatým kulturním životem.

Rumunsko se stává v poslední době čím dál častějším cílem českých turistů, máte představu, kolik to je ročně přibližně osob a jaké na ně mají názory místní obyvatelé?

Podle rumunských statistik překročilo v r. 2013 hranice téměř 90 000 českých občanů, nejsou to však nutně jen turisté, jezdí sem opakovaně i mnoho podnikatelů; v Rumunsku je koneckonců skoro 600 českých podniků a i objem obchodu je veliký. Češi zde v zásadě mají velmi dobrou pověst a Rumuni se na ně dívají se sympatiemi. Výjimkou jsou ale někteří bezohlední motorkáři a tříkolkáři, kteří ničí rumunské hory.

Jaký vztah máte k Banátu – oblast, kde žije početná česká komunita a jaká spolupráce funguje mezi ambasádou a šesti českými vesnicemi?

Do Banátu jezdím velmi často a navštívil jsem všechny vesnice i města s českou komunitou, s výjimkou Svinice, etnicky smíšené srbsko-české obce, kam bych se také ještě rád podíval. Chci podotknout, že čistě, resp. většinově českých obcí je sice šest, neměli bychom ale zapomínat na velmi zajímavé obce, kde jsou Češi v menšině, ale jsou velmi viditelní a aktivní, jako Lubková, Berzáška, Velký Pereg u Aradu, stovky Čechů žijí a organizují akce i ve městech jako je Temešvár, Rešica atd. Ministerstvo zahraničních věcí a velvyslanectví podporují kulturní akce menšiny až stovkami tisíc Kč ročně, pořádáme prezentace menšiny v Bukurešti, snažíme se jí propagovat i v České republice.

Banát se potýká s obrovským problémem nezaměstnanosti a pro mladé často není jiná možnost, než hledat práci v České republice či jinde v Rumunsku. Jaký to podle vás bude mít dopad během příštích desítek let?

To je velmi těžké odhadnout, tento trend se totiž netýká jen české menšiny, ale rumunských občanů vůbec, dnes jich žijí v zahraničí miliony. Menšiny (a to nejenom ta česká, do ČR nebo na Slovensko odcházejí i místní Slováci, Němci do Německa apod.) jsou samozřejmě vzhledem k malému počtu zranitelnější a migrace jim může zasadit smrtelnou ránu.

Lze něco s postupným vysídlováním české komunity vůbec něco dělat? A jaké vidíte podnikatelské možnosti? Právě ty jsou velmi často poměrně diskutované, české vesnice se snaží udržet české tradice a lpí na své komunitě, jak moc by např. ovlivnil příchod větší rumunské společnosti do těchto vesnic?

Banátští Češi jsou velmi tradičně založeni a možná jim někdy chybí k podnikání i odvaha, prostor pak zaplňují místní rumunští podnikatelé, kteří v českých obcích stavějí penziony apod. Většinou jsou ale ke svým českým sousedům pozitivně nakloněni, zaměstnávají je a snaží se respektovat místní tradice. Myslím, že jejich příklad by mohl inspirovat místní Čechy, ale třeba i podnikatele v oblasti zemědělství a především agroturismu z České republiky.

Banátem hýbe vítr a Svatou Helenou nyní i větrné elektrárny, které postupně

v této neznámější a nejoblíbenější české vesnici tlumí turistický ruch. Během stavby se tímto problémem zabývalo i české ministerstvo zahraničí, ještě s tím lze něco dělat, nebo je to definitivní zpráva pro obyvatele Heleny? V dalších vesnicích se mluví také o podobných úvahách nadnárodních společností...

Pokud vím, v jiných obcích byly zatím plány na výstavbu větrných elektráren uložený k ledu, mj. i proto, že rumunská vláda výrazně omezila podporu obnovitelných zdrojů energie – jistotu však nemám. V obci Svatá Helena větrný park již stojí, zda a jak bude fungovat dále, je spíše na posouzení odborníkům na životní prostředí, velvyslanectví nemá prostředky, jak ověřit, že se dodržují příslušné normy – jsme na rumunském území a tato věc je v kompetenci rumunských orgánů. Čistě vizuálně zde na území národního parku větrníky samozřejmě působí rušivě.

Již několikrát rok se v Banátu pořádá festival, kterému v České republice roste obliba především díky neformálnosti a myšlence, loni jste se mezi návštěvníky objevil i vy. Jaký vztah máte k této akci, věříte, že to může být způsob, jak této oblasti trochu pomoci?

Myslím, že festival má význam, pokud je propojen se životem místních – tj. pokud na něm mohou vystoupit i místní folklorní soubory, pokud si banátský Češi mohou přivydělat prodejem výrobků a ubytováním účastníků a pokud se jeho účastníci chovají k místním s respektem. To se mi daří, proto festivalu osobně velmi fandím.

Hudba a vy. Jak náročný jste posluchač a jakou muziku si rád poslechnete?

Nejsem nijak hudebně vyhraněný a oblibenost hudebních žánrů se u mě dost podstatně liší podle momentální nálady.

Čím byste na závěr nalákal čtenáře k návštěvě Rumunska a Banátu?

Myslím, že většina Čechů má koneckonců původ na venkově a návštěva českého Banátu je jako cesta k poznání svých vlastních kořenů, byť přesazených do jiné země. Návštěva malebných vesniček v horách vypínajících se nad soutěskami Duna je určitě stojí za to.

PŘECHOD HRANIC

DOKLADY

Do Rumunska, stejně jako do ostatních členských států, se můžete vypravit jen s platným občanským průkazem.

SCHENGENSKÝ PROSTOR

Rumunsko ještě není v Schengenském prostoru, který umožňuje volný pohyb osob a zboží, na hranicích tak musíte počítat s běžnou prohlídkou.

CESTOVÁNÍ PO RUMUNSKU

V Rumunsku jsou podobné předpisy jako v České republice, po dálnici se smí jezdit 130 km/h, mimo obec pak 90 km/h. Jediný rozdíl je v obcích, kde je povolena rychlost 60 km/h. Při vstupu do Rumunska musíte mít zakoupenou rovinětu, tedy obdobu dálniční známky, která je však nutná i na obyčejné komunikaci. Ty se dají pořídit téměř na každé benzínové stanici, úřadech či přímo na hraničním přechodu.

MĚNA

V Rumunsku je platná měna leu (množné číslo lei), v překladu znamená lev, mezinárodní zkratka je pak RON. Za jeden leu nakoupíte přibližně šest českých korun. Z důvodu vysoké inflace se před několika lety škrtlo 6 nul, starší obyvatelé tak mluví často v ještě miliónech. Rumunská měna je zajímavá tím, že bankovky začínají již na hodnotě 1 leu a jsou z umělého materiálu. Můžete se s nimi bez problémů koupat a vyprat tuto měnu není problém. :)

BANÁTSKÝ SLOVNÍČEK

aša – tak
barem – aspoň
bidón – plastíkový kanystř
bilet – jízdenka, vstupenka
borkán – sklenice na zavařování
cuk – vlak
cujka – slivovice
černidlo – saze
dočista – úplně, zcela
družba – motorová pila
gáta! – hotovo!
gazda – hospodář
hajdá! – jdeme!, honem (rychle)
harant – dítě
harošit – šustit
hekvovat – háckovat
hory – doly (kde se těží)
housplac – zahrada u stavení
chcát – močit
kamín – kulturní dům
konk – předsín, chodba
korekt – správně
kort – stan
kořalka – jednu pálená slivovice
kurent – elektřina
kuť, v kuťi – doma
láma – žiletka
lóza – vinná réva
minér – horník
mluvit spolu – namlouvat se (chodit spolu)
motorína – nafta
namučit se – nadřít se
pálinka – dvakrát pálená slivovice
piglovat – žehlit
plavajz – tužka
poslat řeč – vzkázat
poslánka – prostředradlo
poznatej – známý
přivlažit – ohřát
pucovat – holt se
radvanec – kolečko
rožníky – vinné hrozny
sklenice – láhev
stolice – židle
suk – větev
šenkruta – želva
šif – loď
šišky – koblihy
šnicle – řízky
šporhet – sporák
tumlovat se – spěchat
umučit – unavit
utírák – ručník
Valach – Rumun
zadlužit se – půjčit si
žába – mladá holka

RUMUNSKÝ SLOVNÍČEK

Dobřý den. Jmenuji se a jsem z ČR.
Mluvíte česky (francouzsky, anglicky, německy, španělsky, italsky, portugalsky, švédsky, norský, čínsky...)?
Nerozumím Vám, nemluvím rumunsky (francouzsky, anglicky...)
Můžete to zopakovat, prosím?
Můžete mluvit pomaleji?
Dobřé ráno! / Dobřý den! / Dobřý večer!
Ahoj! / Vítáme Vás! / Těš mě.
Na shledanou. / Dobrou noc. / Ahoj!
Šťastnou cestu!
ano / ne
dobře / souhlasím / nesouhlasím
Prosím... (o něco)
Prosím. (v poděkování nebo v odpovědi)
Děkuji. / Ne, děkuji. / Není zač.
Promiňte. / Omluvte mě.
Chtěl bych.... / Dovolte...
Váš pas, prosím.
jméno / příjmení
Pozor! / Zákaz...
Vstup volný.
Vstup zakázán.
otevřeno / zavřeno / volno / obsazeno
WC / toalety
dámy / ženy / páni / muži
informace / informační kancelář
turistická / cestovní kancelář
banka / směnárna / pošta
muzeum / divadlo / kino
kuřáci / nekuřáci
Kouření zakázáno!
ČAS
minuta / hodina / den / týden / měsíc / rok
pondělí / úterý / středa / čtrtek / pátek / sobota / neděle
včera / dnes / zítra
ráno / dopoledne / poledne / odpoledne / večer / noc
leden / únor / březen / duben / květen / červen / červenec / srpen / září / říjen / listopad / prosinec
Kolik je hodin?

Bună ziua! Sunt și sunt din Republica Cehă.
Vorbiți cehă (franceza, engleza, germana, spaniola, italiana, portugeza, suedeza, norvegiana, chineza...)?
Nu vă înțeleg, nu vorbesc românește (franceza, engleza...)
Puteți repeta, vă rog?
Puteți Vorbi mai rar, vă rog?
Bună dimineața! / Bună ziua! / Bună seară!
Salut! / Bine ați venit! / Mă bucură.
La revedere. / Noapte bună. / Salut!
Drum bun!
da / nu
bine / sunt de acord / nu sunt de acord
Vă rog...
Vă rog. / Poftiți.
Mulțumesc. / Mulțumesc, nu. / N-aveți pentru ce.
Scuzați-mă. / iertați-mă.
Aș dori.... / Permiteți...
Pașaportul dumneavoastră vă rog.
prenume / nume de familie
Atenție! / Interzis (oprit) ...
Acces liber.
Intrarea oprită (întrarea interzisă).
deschis / închis / liber / ocupat
W.C. / toaletă
doamne / femei / domni / bărbați
informații / birou de informații
oficiu de turism / agenție de voiaj
banca / casa de schimb / poșta
muzeu / teatru / cinema
fumători / nefumători
Fumatul interzis!
TIMP (VREME)
(un) minut / (o) oră / (o) zi / (o) săptămână / (o) lună / (un) an
luni / marți / miercuri / joi / vineri / sâmbătă / duminică
ieri / azi / mâine
dimineață / înaintea de masă / amiază / după-amiază / seara / noaptea
ianuarie / februarie / martie / aprilie / mai / iunie / iulie / august / septembrie / octombrie / noiembrie / decembrie
Cât este ceasul?

ČÍSLOVKY

0 nula / 1 jeden, jedna, jedno / 2 dvě / 3 tři / 4 čtyři / 5 pět / 6 šest / 7 sedm / 8 osm / 9 devět / 10 deset

11 jedenáct / 12 dvanáct / 13 třináct / 14 čtrnáct / 15 patnáct ... atd.

20 dvacet / 21 dvacet jedna / 30 třicet / 40 čtyřicet / 50 padesát / 60 šedesát / 70 sedmdesát / 80 osmdesát / 90 devadesát

100 jedno sto / 200 dvě stě / 300 tři sta ... 1000 tisíc / 2000 dva tisíce / 3000 tři tisíce ...

CESTOVÁNÍ

letadlo / vlak / autobus / auto / motocykl / kolo / loď / pěšky / metro / tramvaj

Kde je, prosím? / Jak se dostanu na.....prosím?

Jak daleko je do....?

Kde je nádraží / autobusové nádraží / letiště?

pokladna / jízdní řád

odjezdy / odlety / příjezdy / přilety

letenka / jízdenka / nástupišť / koleje

úschovna zavazadel / výdej zavazadel

Prosím jízdenku (letenku) do

Kdy odjíždí vlak (autobus, letadlo) do?

Letadlo - vlak má zpoždění.

Kdy přijedeme do?

Kolik stojí jízdenka do?

UBYTOVÁNÍ

hotel / penzion / kemp / ubytovna

Kolik stojí pokoj na noc? Kolik stojí pokoj na 2 noci?

Máte jednolůžkový (dvoulůžkový) pokoj?

ubytování se snídaní / plná penze / polopenze

RESTAURACE / HOSPODA / KAVÁRNA

Mám hlad/žízeň.

jídelní lístek / předkrmy / polévky / hlavní jídla / přílohy / zákusky / zmrzlina

minerální voda / pivo / víno / káva / čaj / pitná voda

Dobrou chuť! / Na zdraví!

Pane vrchní, platím!

JÍDLO

maso (vepřové – hovězí – drůbeží – skopové)

ryby

mléko / sýry / máslo / vejce / chléb / pečivo

jablko / hruška / broskev / víno / pomeranč / banány

brambory / rýže

BARVA

černá / bílá / modrá / červená / žlutá / zelená

NUMERE

0 zero / 1 un, o, un / 2 două / 3 trei / 4 patru / 5 cinci / 6 șase / 7 șapte / 8 opt / 9 nouă / 10 zece

11 unsprezece / 12 doisprezece / 13 treisprezece / 14 patrusprezece / 15 cincisprezece / 16 șaisprezece / 17 șaptesprezece / 18 optsprezece / 19 nouăsprezece

20 douăzeci / 21 douăzeci și unu / 22 douăzeci și doi / 30 treizeci / 40 patruzeci / 50 cincizeci / 60 șaizeci / 70 șaptezeci / 80 optzeci / 90 nouăzeci

100 o sută / 200 două sute / 300 trei sute / 1000 o mie / 2000 două mii / 3000 trei mii

DRUMETIE

avion / tren / autobuz / autoturism / motocicletă / bicicletă / vapor / pe jos / metrou / tramvai

Unde se află ...vă rog? / Cum ajung lavă rog?

La ce distanță se găsește ...?

Unde este gara / autogara / aeroportul?

casa / mersul trenurilor

plecări / plecări / sosiri / sosiri

bilet de avion / bilet / peron / linie

depozit de bagaje / eliberare bagaje

Vă rog un bilet la ...

Când pleacă trenul (autobuzul / avionul) la ... ?

Avionul (trenul / autobuzul) întârzie.

Când sosim la ... ?

Cât costă biletul la ... ?

CAZARE

hotel / pensiune / camping / cămin (hostel)

Cât costă camera pe noapte? Cât costă o cameră pe două nopți?

Aveți cameră cu un pat? (Aveți o cameră dublă?)

cazare cu mic dejun / pensiune completa / demipensiune

RESTAURANT / CÂRCIUMĂ / CAFANEA

Mi-e foame/sete.

listă de bucate (meniul) / aperitive / ciorbe (supe) / mâncăruri gătite / garnituri / desert / înghețată

apă minerală / bere / vin / cafea / ceai / apă potabilă

Poftă bună! / Hai noroc!

Aș dori să plătesc!

MÂNCARE

carne (de porc – de vită – de pui – de oaie)

pește

lapte / brânzeturi / unt / ou / pâine / coptură

măr / păr / piersică / struguri / portocale / banane

cartofi / orez

CULOARE

neagră / albă / albastră / roșie / galbenă / verde

EXPEDICE Banát

MÁTE ZÁJEM O ZAJIŠTĚNÍ EXPEDICE?

Kontaktujte nás a my vám obratem vytvoříme několik nabídek, které vám osobně odprezentujeme a společně vybereme tu nejlepší!

Veškeré informace naleznete na webových stránkách

www.dovolena-banat.cz
www.facebook.com/dovolenenabanat
info@dovolena-banat.cz

www.festivalbanat.cz
www.facebook.com/festivalbanat
info@festivalbanat.cz

Štěpán Slaný +420 725 836 906

Jan Duben +420 777 271 439

Hospoda U Medvěda +40 252 368 784 (pevná linka)

Kontakt v Rumunsku:

U Medvěda, Eibenthal 32
Eibenthal – Dubova, 227172

Kontakt v ČR:

Hálkova 1664
Česká Lípa, 470 01

Grafické zpracování: Deus, Česká Lípa (www.prodeus.cz)

Tisk: Live Telecom a. s., Praha (www.livetelecom.cz)

Použití fotografie: Ivo Fík Dokoupil, archiv Festivalu Banát

